

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
za mesec	2—

v upravnih prejemih:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5 50
za mesec	1 90

Izhaaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošljajo naročila, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpolnitve naročilne se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6 50
za mesec	2 30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7 00
za mesec	2 40

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto K 30—

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, (l. nadstropje na levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakla. Upravištvu: Knaifova ulica št. 5, (spoda), dvorišče na levo), telefon št. 85.

Kaj pa to?

V krajskem uradnem listu »Laibacher Zeitung« št. 271 iz dne 26. t. m. razpisano je mesto okrajnega sodnika in uradnega predstojnika v Postojni. Ta razpis, kateri je, kar je pri naših razmerah umevno, objavljen edino le v nemškem jeziku, glasi se v doslovnem slovenskem prevodu tako - le:

»Praes. 2790/12/9.

Mesto okrajnega sodnika in sodnega predstojnika VIII. činovnega razreda pri c. kr. okrajnem sodišču v Postojni ali drugo mesto sodnega predstojnika ali okrajnega sodnika, katero bode tekom kompetence pri kakem drugem sodišču v okrožju sodnih dvorov Ljubljana, Novo mesto, Celje in Maribor prosto postalo. Prošnje uložiti je pri c. kr. deželno-sodnem predsedstvu v Ljubljani do 8. decembra 1909.

C. kr. deželnega sodišča predsedništvo, dne 23. novembra 1909.

Doslej se prosta mesta pri sodiščih graškega nadsodišča niso še nobenkrat na ta način razpisavala. Bilo je, kakor se morete prepričati iz raznih službenih razpisov v Ljubljani, ki tetki, — vselej rečeno: »To in to mesto je razpisano. Prošilci za to mesto, ali za ono, katero bode vsled zasedanja tega mesta prosto postalo, naj uložijo prošnje do tega in tega dne.« To besedilo se tudi popolnoma ujema z določili členov II., III., IV. in VI. temeljnega državnega zakona z dne 21. decembra 1867, št. 142 drž. zakona.

Na prvi pogled je ta razpis nedolžen — ali vendar ni; nasprotno je velikanskega pomena za vso našo bodočnost, ker nam jasno kaže, kam nemški Mihel tako moli. Skratka: Okrožja sodnih dvorov v Ljubljani, Novem mestu, Celju in Mariboru smatrati je po tem razpisu kot taka, ki leže v sloven. ali v jezikovno mešovitih pokrajinah, nikakor pa ne okrožje sodnega dvora v Ljubnem in v Celovcu. Za nas pride pravzaprav le v poštev okrožje sodnega dvora v Celovcu. Slovenskim sodnim uradnikom je po vsebini tega razpisa iz tega razpisa razvidno, kako namerava justična uprava v bodoče postopati v bodoče zaprta pot ne samo v okrožje ljubljanskega okrajnega sodišča, ampak tudi v okrožje celovskega deželnega sodišča.

V teh okrožjih naj ne dobe v bodoče slovenski sodni uradniki nobe-

nega mesta več, še prositi jim je zabranjeno, — češ, vsaj ta mesta niso razpisana za vas.

In tako smo prišli tako daleč, da so slovenski sodni uradniki degradirani na državljane druge vrste!

Nasprotno pa so pristopna Nemcem sodna mesta pri vseh sodiščih graškega nadsodišča. In če zna kak pristen ali nepristen nemški sodni uradnik le zloglasno kurzovsko slovenščino — in še to le za silo, dobi pred vsemi slovenskimi prosilci razpisano sodno mesto ali vsaj boljše nego Slovenec — uradnik. Zadnje prakticalno se je itak že, vendar se pa doslej pri razpisu služb ni delal razloček.

Ako obvelja ta sedaj prvič uporabljeni način razpisanja sodniškega mesta, potem je koroška dežela za slovenske sodne uradnike izgubljena — jo smatrajo tedaj za nemško pokrajino, za nemško posest — in to hočejo s tem razpisom dejansko uveljaviti!

S tem razpisom pa, če bode obveljal, je dejanski odpravljen člen II. osnovnega zakona, kateri pravi da so javni uradi pristopni vsem državljanom.

To je sistem Bienenrth - Hohenburgerjevega ministrstva in delo Pittreichovo!

To je pa le začetek ponemčevalnega delovanja, kajti če bodo enkrat dejansko izločili Koroško kot mešovito pokrajino, če bodo začeli oddajati sodna mesta po Koroškem samo nemškim uradnikom, potem nam je v najkrajšem času pričakovati še nove jezikovne naredbe, katere bodo skušale skrečiti slovensko uradovanje na minimum. Na vsak način pa gre stremljenje na to, ponemčiti Koroško ter jo proglasiti za nemško.

K temu postopanju ne moremo molčati! Zato pozivljamo znova naše poslance, naj nastopijo proti temu postopanju in protestirajo v državnem zboru zoper to, da se izključujejo slovenski sodni uradniki od sodnih mest na Koroškem. Sedaj pa vemo, zakaj je Marekhl trdil, da se mora jezikovno vprašanje v alpskih deželah drugače rešiti, kakor pa na Češkem. Pozor tedaj naši zastopniki!

Študij slovenske zgodovine med Nemci.

Ogromno razširjeni dnevnik »Münchner Neueste Nachrichten« je

v svoji številki 533. prinesel to-le preznačilno notico:

Da se je študij slovan. zgodovine tekom zadnjega desetletja v Nemčiji tako dvignil, treba z veseljem pozdraviti; a to ne samo v interesu ugleda nemške vede med slovanskim svetom, marveč tudi spričo vedno bolj rastočega pomena, ki ga ima slovanstvo za osrednjo in zapadno Evropo ter iz tega izvirajoče nujnosti, da se učimo znanstveno spoznavati ta slovanski svet. Prvo ognjišče za študij slovan. zgodovine je bil seminar za vztočnoevropsko zgodovino in zemljepisnost, ki ga je leta 1902 na berlinskem vseučilišču ustanovil profesor Teodor Schieman in iz čigar srede je že izšla cela vrsta temeljitih del. Slične zavode sta ustanovila profesor Ivan Uebersberger na dunajskem vseučilišču (1908) in profesor Oton Hötzsch na poznanjski akademiji (1909). Toda nedostajalo je znanstvenega glasila, ki bi rezultate slovan. in neslovan. isledovanja na polju vztočnoevropske zgodovine in zemljepisnosti nudilo neslovan. svet, med katerim je znanje slovanskih jezikov le v picli meri razširjeno. Takšno osrednje glasilo za proučevanje slovan. ozir. vztočnoevropske zgodovine je — ob enem razvijajoč podrobni načrt — prof. Leopold Götz v Bonnu l. 1904. zahteval v svoji knjigi »Kijevski samostan kot kulturno središče stare Rusije«. In da bi se ta, za znanstveno gojitev slavistike nujna zahteva uresničila, se je omenjena četvorica učenjakov dogovorila z ruskima zgodovinarjema A. Danilevskim v Peterburgu in L. Ljubovičem v Varšavi, da s početkom prihodnjega leta začno izdajati »Časopis za vztočnoevropsko zgodovino«, ki bo izhajal četrtletno. Ta časopis ima postati osrednje glasilo za raziskovanje slovan. ozir. vztočnoevropske zgodovine in zemljepisnosti; sotrudniki pa mu bodo nemški, ruski, poljski, sploh slovanski in inozemski strokovnjaki. Tako naj ta časopis na torišču vztočnoevropske zgodovine in zemljepisnosti ustvari potrebno vez (nemškega) z znanstvenim isledovanjem v Rusiji in na Poljskem, vez, ki je

¹⁾ Das Kiewer Höhlenkloster als Kulturzentrum Altrusslands.

²⁾ Zeitschrift für osteuropäische Geschichte.

danes kratkoma ni. In da je kaj takega mogoče, to je osvedočil slavnostni spis, ki ga je prof. Hötzsch objavil za šestdesetletnico Schiemanovo (»Doneski za rusko zgodovino«). Neslovan. svet je malone docela neznano polje, ki ga ima odkriti »Časopis za vztočnoevropsko zgodovino«; zato pa ustanovitev tega časopisa pomeni velik napredek v proučevanju slovan. ozir. vztočnoevropske zgodovine, ki se mu obeta bogata bodočnost in ki postane plodonsko za širen krog interesentov.

Dr. K. O.

Politični položaj.

»Slovenska Enota.«

Praga, 29. novembra. Poslanec Udržal je v Pardubicah govoril o političnem položaju in o stališču »Slov. Enot«, ozir. Čehov. Slovani stoje na svojem znanem stališču, da se z Bienenrthom ne bodo več pogajali. Ne morejo se pa zadovoljiti samo z rekonstrukcijo kabineta, temveč zahtevajo temeljito spremembo sistema. Čas je že, da prenehajo sedanje razmere, in zato se je češka delegacija zavezala, da strmo glavi Bienenrtha. Čehi bodo Bienenrtha poslali domov ter bodo preprečili, da pošlje Bienenrth zbornico domov. Nujno treba je tudi, da se reši pereče jugoslovansko vprašanje.

Kakor se čuje, bo imela »Slov. Enota« jutri sejo, na kateri bo sklepala o svoji taktiki. Nemci upajo, da bodo nujni predlogi rešeni ta teden, nakar se prične s prvim branjem proračunskega provizorija.

Razdor med češkimi agrarci?

Praga, 28. novembra. »Venkov« poroča: Izvrševalni odbor češke agrarne stranke se bo v svoji prihodnji seji pečal z afero Bergmann-Zázvorka.

O vzrokih nasprotstva med poslancem Zázvorko in posl. Bergmannom se čuje sledeče: Ta nasprotstva trajajo od dobe duela med Bergmannom in grofom Sternbergom. Bergmann se je dualiral kot rezervni častnik; pozneje pa se je izkazalo, da sploh nikdar ni bil rezervni častnik. Poslanec Bergmann je sicer takoj konstatiral, da on sam nikdar ni trdil, da je rezervni častnik, in da je krivda sekundantov, če so to trdili, vendar je poslanec Zázvorka povzro-

³⁾ Beiträge zur osteuropäischen Geschichte.

čil, da je bil Bergmann izključen iz češke agrarne zveze. Kmalu na to pa ga je demonstrativno sprejel za člana praški odbor agrarne stranke. Vsi poskusi, da bi agrarna zveza na Dunaju Bergmanna zopet sprejela, so se doslej izjalovili, ker nasprotuje temu Zázvorka.

Češki glas.

Praga, 29. novembra. »Dne« priobčuje članek, najbrže izpod peresa dr. Kramáfa, v katerem razpravlja o situaciji. Med drugim so v članku sledeče besede: V prihodnjih dneh bo »Slov. Enota« primorana odločiti se. Nobena tajnost ni, da zastopamo radikalno stališče in gotovo bi bilo najbolje, če bi kar vseh nadaljnjih pogajanj šli sedanjemu sistemu z najostrejšimi sredstvi nasproti, toda bila bi največja napaka, če bi ne hoteli ukloniti se večini v »Slov. Enoti« in ne izprevideti, da se z daljšimi pogajanjmi lahko dosežejo zelo važni in dragoceni rezultati. Največja korist, ki bi se na ta način mogla doseči, bi bila pridobitev Poljakov za naše ideje, tako da v prihodnje ne bodo več podpirali sistema, ki ga ostali Slovani smatrajo sovražnega in protislovan. Gre le še za to odstraniti sedanji kabinet, ki že po svoji sestavi sami pomenja provokacijo Slovanov. Na kak način — nam je vseeno, glavna stvar je in ostane odslovitve Bienenrthovega kabineta, katerega se bodo Slovani v Avstriji še dolgo spominjali.

Volitev v Pragi.

Praga, 29. novembra. Vsled smrti mladočehškega deželnega poslance Kaftana se je izpraznil mandat v okraju Hradčany-Vyšehrad-Holešovice-Bubna. Pri današnji volitvi je bil izvoljen mladočeh Kafka.

Kriza na Ogrskem.

Položaj.

Budimpešta, 29. novembra. Nade na mirno rešitev krize so skoro popolnoma že izginile. To je razvidno iz tega, ker ne bo vladar sprejel nobenih političnih osebnosti v avdienco. Vladar zastopa stališče, da mora sedanja vlada voditi posle brez vseh koncesij. Seveda za teh razmer ni govora niti o delegacijah, niti o proračunskem provizoriju. Vkljub vsemu temu se vzdržuje vest, da bo Justh v soboto pri vladarju sprejel v avdienco. Ker se je tudi govorilo, da bo Lukacs sprejel nalogo rešiti krizo, je izjavil, da mu ta naloga ni bila

LISTEK.

V znamenju belih čepic.

Zgodba iz preteklega poletja.

Že dalj časa je kalilo nočni počitek in mir prebivalcem blizu tivolskih nasadov neko čudno petje, vriskanje in rjojenje, ki se je vsak večer razlegalo od tivolske hiše sem ali pa se premikalo po cesti izpod Rožnika v mesto. Ker ni hotelo biti tega pogoviljenja konec, se je ojunčilo par miroljubnih meščanov in dalo v »Slov. Narod« sledeči:

Glas iz občinstva. Neznani zlikovci, ki so pa znani, si preganjajo dolgeas svojih večerov na ta nepriemni način, da pretresajo ozračje pod Tivolijem z raznimi artikuliranimi in neartikuliranimi zvoki in sploh tulijo prav po kanibalsko. Ali temu res ni mogoče priti v okom? Pozivljamo slavni mestni magistrat, naj ukrene potrebno!

Več družinskih očetov in davkoplačevalcev.

Mislite, da je kaj pomagalo? Res je poslala policija vsak večer stražnika, ki je kolovratil tam okoli, toda ... Pa se ne dá povedati kar tako na kratko, ker ta cela reč je v zvezi z belimi čepicami; poseči moramo torej v svoji povesti nekoliko nazaj.

Prišel sem ravno nič hudega slušateč z Dunaja na velike počitnice. Peljem se z električno v mesto in stojim zunaj na platformi, kar zagledam na Dunajski cesti svojega srečnejšega kolega doktorja Jožeta; na glavi mu sedi bela čepica. V svesti si svoje občno priznane lepote, mi prijazno salutira in me jovialno pozdravi: »Živio Janez!«

Š K je stalo na čepici. Z njim pa so stali tam na voglu še drugi prijatelji in doktorji istotako adjustirani.

Pred pošto pa me je čakalo novo presenečenje, tam so stali v slikoviti skupini moj najboljši prijatelj filozof Pipica, tovariš Maki, ki kar na ljubljanski univerzi študira, z njim kolega Muki, Čep in mnogo druge nadebudne mladine — vsi v belih čepicah. »Živio Janez!« mi napravijo vsi ovacijo in »stramm« salutirajo. Na kapah so imeli grb v slovenskih barvah in črke K L A. Spet nekaj nov klub, sem si mislil, a kakšen, sem ugibal zaman. Vedno več ljudi, ne samo akademikov, ampak čisto navadnih plebejcev, me je srečavalo v belih čepicah. Tudi jaz sem bil že ves navdušen za to ljubljansko modo in trdno sklenil, da takoj vstopim v K L A. Čeprav nisem vedel, kaj je to pravzaprav.

Komaj se doma dobro umijem in preoblečem, že tečem na ulico, da dobim pojasnil. Kmalu iztaknem tovariša J. U. C. Šeškota, ki mi na moje

vprašanje takoj s samozavestnim basom potrka na ramo: »Me prav veseli! Me prav veseli! Seveda te sprejememo, saj sem jaz predsednik. Veš, to je klub ljubljanskih aeronavtov, jaz sem pa predsednik. Malo teško bo šlo, pa bom že jaz govoril zate v odborovi seji. Saj sem jaz predsednik.« — Kaj pa čepica? To je glavna stvar!

»Čepica se ti bo slavnostno izročila še danes zvečer, če boš priden.« — Oh, saj bom, saj bom.

»Seveda boš dal za par štefanov.«

— Oh prav rad, prav rad! Zvečer smo se res vsi zbrali v društvenem lokalu pod Rožnikom. Bil je nepopisno krasen pogled na te snežnobele čepice, le jaz revež sem bil še brez nje.

Takoj ko sem vstopil s predsednikom, mi je naredil klubov orkester na glavnike krasno sprejemno koračnico na ono znano:

»Pej no sm, pej no sm, de te n mav požečkam!«

Bil je genljiv trenutek, solze so mi stopile v oči.

Nato otvoril predsednik večer v krasnem kontrabasu; vsako besedo je pustil še nekoliko časa doneti in se tako naslajal nad lastnimi zvoki.

Povdarjal je pomen in namen društva nekako takole:

»Slavni zbor! Bodočnost slovanstva, eo ipso torej tudi našega mi-

lega naroda je v zraku. Francozi imajo svojega Blériota in mnogo drugih zrakoplovcev, Nemci Eulenburga in Zeppelina, Angleži Wrighta, le mi Slovenci, da bi bili tako nazadnjaški in se ne bi zanimali za zračni šport? Nikakor! Ima sicer tudi ta naš mali, prezirani narod svojo specialiteto, ki je nima nobeden drugi: ljubljanskega škofa Jegliča. Vendar pa ta mož za zračni šport danes še ne pride dovolj v poštev, čeprav še veliko obeta in bo gotovo še frčal, ako bog da.

Da ne zaostanemo torej za kulturnimi narodi, smo ustanovili K L A t. j. klub ljubljanskih aeronavtov, ki si je stavil nalogo, da reši problem letanja po zraku na specialno naš, slovenski način. Kako, to je odborova tajnost; le toliko lahko razodemo, da se v naših motorjih ne bo kuril smrdljivi bencin, ampak pristni dolenski cviček. Zaenkrat vozi naš klub svojo barko še po trdni zemlji, deloma pa je prenesel svoje delovanje že tudi na tivolski ribnik, s čemer smo že cilju bliže, še bliže mu bomo pozimi v plesni dvorani, na sanki in drsališču. Tako se torej približujemo frčanju po zraku s majhnimi, toda gotovimi koraki. Če še ne frčimo popolnoma, pa še bomo frčali, bodisi na Dunaju, v Pragi ali v Gradcu ... Živelo frčanje in cviček!

Gromovito odobravanje je sledilo tem lepim besedam. Nato se je

obrnul predsednik k meni in me ljubeznivo povabil naj stopim bliže. Bral mi je prisego, ki sem jo moral ponavljati za njim; prisegel sem pri belih čepici, da bom frčal vedno, na suhem, v vodi in v zraku, na kar mi je predsednik posadil čepico slavnostno na glavo. Orkester na glavnike pa je zaigral društveno himno:

»Džonkin kinamož

vse se mu reži, tridritititi!«

Bil sem ganjen do solz in nisem našel besed, da se dostojno zahvalim.

Sledilo je posebno prijetno presenečenje v podobi operne scene, ki sta jo meni, novemu članu na čast pela tovariši Lazar Mihajlovič (soprano in prima ballerina) in filozof Pipica (tenor in flavta). Orkester na glavnike je zaigral uverturo, dirigiral je sam g. J. U. C. predsednik. Kolega Lazar je ogrnil namizni prt krog sebe in cvilil tako pretresljivo, — predstavljal je ljubimko, ki čaka viteza prihajajočega iz vojne — da je bil celo orkester ganjen in vsled tega precej fušal. Nato je prišel vitez Pipica in začel z njo rjoveti duet, da je bilo groza; kar mu pove ljubimka, da ne more biti njegova, ker oče ne pusti. Pipica zatuli, kakor sna le on, in jo zabode s kopjem (t. j. a palico), nato zabode še sebe; oba se valjata v prahu po tleh in končno po dolgem javkanju izidiheta svoji

poverljiva in da stoji popolnoma na stališču, da ne more za sedaj aktivno poseči v politiko.

Bolgarija.

Sofija, 29. novembra. Odposlanstvo sobranja je izročilo kralju adreso kot odgovor na prestolni govor. Kralj je izrazil veselje nad napredkom Bolgarije.

Sobranje je včeraj dovršilo debato o protokolih glede neodvisnosti Bolgarije; s tem je torej to vprašanje definitivno rešeno. Koncem debate se je celo sobranje spontano zahvalilo Rusiji. Ko se je prečital rusko-bolgarski protokol, je predlagal vodja opozicije Todorov, naj se vzame protokol brez debate na znanje, kar je bilo s klicem: »Živela Rusija!«, soglasno sprejeto.

Rumunsko.

Bukarešta, 29. novembra. Danes opoldne se je za prisotnosti kralja, prestolonaslednika, diplomatov itd. otvorilo tretje zasedanje parlamenta. Kralj je prečital prestolni nagovor, ki je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Portugalski kralj.

Paris, 29. novembra. Pri svojem povratku iz Angleskega se je portugalski kralj Manuel ustavil tu. Njemu na čast je bila tu slavnostna gostija pri predsedniku republike. Predsednik Fallières je napil kralju in Portugalski, zahvalil se mu je kralj.

Dopisi.

Iz dežele. V številki 46. »Domoljuba« je zapisano: »V vinarskem odseku je poročal sekijski šef o nameravanim novem vinskem zakonu. Ta davek bi se raztegnil tudi na take, ki kupujejo pri vinogradnikih vino na debelo. Ta davek bi se pobiral tako, da bi finančna straža izdala spomenico, ki bi se pridajala tovrstnemu listu, kupci bi pa potem plačali davek, ko prejmejo vino. Poslanei so se izjavili, da niso proti temu«. Kako je to, da bodo poslanci kupljenemu vinu navadili nov davek? Zakaj ta davek ne bi plačevali vinogradniki, ki dobivajo lepe novice za svoja vina? V državnem zboru je vlada nedavno predložila, da bo pogodbo uvedla med Rumunijo in Srbijo radi uvoza mesa in drugih živil. Kdo izmed poslancev je bil za to, kdo proti? Proti so bili poslanci »Slovenske Enotice«. — Po teh pogodbah bi se znižala nezmožna draginja — po novem vinskem davku bo draginja še večja! In tako je glasovanje poslancev sploh, posebej jugoslovanskih in slovenskih poslancev? Na tak način slovenski poslanci kmetom niso na korist, nego v propast!

Iz Lokve na Krasu. Malo pozno, a z dobrim namenom naj Vam poročam danes o ustanovnem shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za Lokve na Krasu in okolico. Dne 14. t. m. se je zbralo na našem starodavnem »Tabru« precejšnje število rodoljubnih sre, ki so sklenili ustanoviti omenjeno podružnico. Šest ustanovnih članov in 28 letnih si je izvolilo sledeči odbor: Prvomestnikom jako delavni g. Iv. Frankovič, c. kr. orožnik v p., njemu namestnica je dražestna gospica Milena Zagorjeva, učiteljica, blagajnica gospica. Mimi Muha z namestnikom Slavojem Praprotnik, tajnik g. nadučitelj Leopold Arko, kateremu je namestnica gospa Marija Petelin. Delegat za glavno

plemeniti duši. Ves zbor poklekne okoli njiju in zapoje tisto ganljivo: »Te se speglej, brunna duša, kader tebe tajfelj skuša.«

Nato pa še situaciji primerno: »Zdej pa prov premislma de boma mogel umreti in prav mlo zdihnma k nebeškemu očeti, de bi bli zbran na sodn dan na desn stran, de bi bli zbran na sodn dan na desn stran.«

To pesem sta tudi oba mrtveca pela z zborom vred, kar je gotovo novum, ki ga priporočamo velenjenim gg. opernim komponistom v posnemanje.

Nato smo pa še peli in pili, da je bilo veselje, tudi od smrti vstala Lazar in Pipica sta pridno pomagala. Lazar je še vprizoril in vodil »Abraham« in nas pripravil tako daleč, da smo nazadnje stali vsi v samih srjajah na mizi k nemalemu začudenju in morda celo pohujšanju natakarike, ki je vstopila tisti kritični trenutek.

Ko smo jo potem vozili proti mestu, je bilo vse naše. Tolkli smo s palicami po tlaku in drsali po rulojih, žvižgali marzeljezo in klubovo himno. Policaj se nas je očividno bal, kot hudič križa, le ponižno je opomnil:

»Kspudi, iz žvižgajnam se tut nočn mir kali!« Zaničljivo se mu

akupščano je g. Al. Hreščak, učitelj. Omenjati mi je pri tem, da je jako žalostno, da se dobe ljudje, ki imajo ves svoj prosti čas navadno uporablja za svoje zabave, a kadar mu narod nudi delo, ki je le obžekostno, se branijo z vsemi štirimi. Takih je mnogo povsod, a tudi pri nas — žalibože. Še kaj drugega? Kaj pa c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani? Naj blagovoli isto tudi odgovoriti, dali se še ne dobi vseh potrebnih tiskovin v slovenskem jeziku ali vsaj milostno prvo nemško — potem italijansko — potem hottentotsko in dolgo dolgo po tem vsaj še slovensko. Ali se ne more izkazov za cepljenje kož izvršiti slovenski? Drugič še kaj več, danes samo to.

Iz Hotedersice. Velenjenjeni g. urednik, sprejmite te-le vrstice sedaj še iz Hotedersice, prihodnjič Vam pišemo še iz kranjske Albanije, ker tako ime ji primerja sedaj žegnani dopisnik v »Lažljubcu«. Prav res, to pot ste jo pa zadel, po albansko ste nam biro zračunali, po albansko jo pa mi po dvojno zvišani ceni ne plačamo; očenasi so tudi albanski; drugod stane očenaš 10 v., ali Vas 20 v. Sploh mašne in druge Vaše takse so vse prav albanske zračunane. To, to denite enkrat v red, kaj se vedno zaletavate v liberalce; saj Vi ne bodele predruščili nobenega. Ako ste res kakšen namestnik Božji, spolnajte saj v tem oziru božje zapovedi in postave, ter dajte nam dobre zgleda. Vi, ki se čutite to do poklicane. V listu nam očitate vedno, kakor da smo tolovaji, barabe, pijanci. Počasi, počasi Vi prijatelj Kristusov; te poiščite le v svojih vrstah ne bode Vam težko jih dobiti. Kdo pri nas toliko vina popije, kakor ravno Vi, toliko vina pripeljeta vsako leto, da, ko bi imeli koncesijo, bi odprli lahko krčmo »pri črni sukajni«. Skrbite, da obdržite svoje kostrune v hlevu, pazite da Vam kateri ne pobegne, saj že gledajo čez zid, siti mena Vaše »tečne« hrane. Odgovorili bi Vam lahko na vsa Vaša izzivanja tako, da bi Vam zavzeleno po ušesih, ali škoda za prostor. Omenimo naj le še na kratko Vaše albanske pridige, posebno 21. novembra, s katero ste prali Toneta iz Ljubljane. Hm, čudno, liberalci so spisali bukvice pa jih skofu na hrbet pribilijo, groza, gorje jim. Pa saj veste, da lonce ne sme očitati kotlu, da je črn, saj sta vendar oba taka. Spominjamo se še dobro Vešega spravevanja za veliko nočno spoved; že takrat ste take klátili, kakor da bi znali na pamet sedanjega rečevo knjižice; o tej priliki se je govorilo, da se Vam »Werk« v glavi mesa. Brošurice smo že precej dobili, ali moramo jih še naročiti, ker hoče vsaka terejajka imeti eno, seveda na skrivaj. Pri nas grozno radi bemo, kar nam škof spiše, bodisi »list za pastirje«, ali reče bukvice. Ker pa je Hotedersica ravno ob cesti, svetujemo onim potnikom, ki berejo »Lažljubca«, naj le brez skrbi gredo skozi vas, saj tista pot, katere se ogibljejo tudi mi, pelje nekoliko v stran do tiste hiše, v kateri stanuje črni albanec s svinjskim tolkačem.

Dnevne vesti.

— Klerikalno delavstvo. V nedeljo so klerikalci priredili zborovanje svojega delavstva. Ni bilo nič posebnega to zborovanje, ne po številu udeležnikov in udeležnic, še manj pa po vsebini govora. V Nemčiji se je klerikalcem posrečilo ustvariti precej močno delavsko stranko, ki sicer

krohotaže smo se razšli na vse štiri kraje.

Maki in Muki sta pa še rogovili-la po mestu. Pa jima pride naproti drug policaj, ki je bil zelo olikan in več »novoslovensčine«; vprašal je namreč Muki za največjo fineso: »Ali smem prositi vaše častno ime?«

»O, zakogá pa ne?« se zadere ta po gorenjsko. »Jest sm Muki!« »Kje pa blagovolite stanovati?« »Tam kt Maki,« se odreže Muki.

Uljudni policaj pa je kar usta odprl in ostal kakor pribit, ta dva sta jo pa odžvižgala naprej.

Iz tega je tudi razvidno, zakaj se je čulo vsak večer pod Tivolijem menezarijsko tulenje (glavni krivec je bil seve Pipica s svojim levjim glasom) in zakaj noben policaj ni nič opravil proti tej silni organizaciji. Bal se jih je namreč vsak tako, da je že zbežal, komaj jih je začul od daleč. Tako je strahoval K. L. A. klub ljubljanskih aeronavtov vs Ljubljano in jo bo še, ako nam bog dá zdravje.

Ko zazelene spet kostanji v parku in zapoje ščinkoveci po vejah, pa se pojavijo tudi spet naši dični slovenski fantje v belih čepicah in spet bomo frčali iz mesta pod Rožnik, izpod Rožnika v mesto nazaj. Živio zračni šport! Živelo frčanje na suhem, v vodi in v zraku! Nad vse pa bele čepice!

Na zdrrrr! Janes Zgaga.

v primeri s socialnimi demokratni ne štaje, ki je pa pri volitvah dobra pomoč klerikalcem. Toda klerikalci v Nemčiji se za to nimajo zahvaliti svojememu socialnemu programu ali sploh političnim načelom, marveč samo in edino antagonizmu med katoličani in med protestanti. Na Francoskem, na Italijanskem in v Avstriji pa takega verskega nasprotja ni in valed tega klerikalci vzlic vsemu prizadevanju niso mogli v teh deželah nikjer ustvariti večje delavske stranke. Le pogledjmo na Dunaj. Dočim so tam socialni demokrati mogočna stranka, je delavska organizacija krščanskih socialcev prava karikatura. Tudi pri nas Slovincih nima klerikalcev pri delavstvu nič sreče. Več kot petnajst let že rogovili dr. Krek, a uspeh njegovih prizadevanj je minimalen. Ne gre in ne gre. Ze zaradi tega ne, ker se pri vsaki priliki pokaže, kako klerikalci delavstvo varajo. Spomniti se je treba le volilne reforme za deželni zbor in spomniti se je treba klerikalnega načrta za reformo mestnega volilnega reda ljubljanskega. Če kdaj, so klerikalci tu imeli priliko do kazati, da nimajo namena delavstvo samo izkoriščati, marveč da hočejo delavstvu dati nekaj politične moči, da bo moglo dejansko uplivati na mestno upravo. A klerikalci tega niso storili. Za volilno reformo ljubljanske so izdelal načrt, po katerem ne bo delavstvo imelo nobene veljave in bo vse delavstvo stlačeno v volilni razred, v katerem bodo imeli meščanje ogromno večino. Da stranka, ki tako postopa, ki delavstvo tako vara, ne more imeti pri razumnih in mislečih delavcih zaupanja, to je pač naravno. Ker pa so tudi dandanes še resnične Schillerjeve besede: »Verstand ist stets bei weitem nur gewesen«, se dobi seveda tudi med delavci še vedno nekaj ljudi, ki capljajo za klerikalci. Enim se to dobro obrestuje, drugi pa sploh nič ne mislijo. S takimi elementi so klerikalci uprizorili svoj nedeljski shod. Še toliko se prireditelj ni zdelo vredno, da bi bili poskrbeli za kurjavo. Naročili so jo pač, a ker je niso plačali, klerikalcem pa tudi njih lastni ljudje nič ne zaupajo, za to je bila dvorana nezakurjena in so ljudje trumoma bežali s shoda. Zamudili niso ničesar, kajti tisti, ki so vztrajali do konca, zatrjujejo soglasno, da še niso kmalu slišali takega duševnega uboštva. Najbolje je napravil dr. Sustersič. Casih je mož pravi mefisto in se zna iz svojih lastnih pristašev norca delati. Zborovalce nedeljskega shoda je dr. Sustersič skoro brutalno očiščeno »potegnil«, pripovedujoč jim, da ima oca Gostinčar v državnem zboru velikanski ugled. Naivni poslušalci so to smatrali za golo resnico in so kar cmakali zadovoljstva, gori okrog predsedništva pa so razumeli hudomušni usmev na Sustersičevih ustnicah in so si šepetali na ušesa: »Projeto je zleht.«

— Inspiciranje prof. Jarca. Gorostasni slučaj, da je prišel prof. Jarc v družbi z nekim vinskim bratcem, ki sploh pri uradnih opravkih deželnega odbornika v deželni bolnici nič opraviti nima, inspiciiral deželno bolnico, je v vseh zdravniških krogih vzbudilo ogorčenje. Afera še nikakor ni končana in imelo bo brez dvoma to posledico, da bo prof. Jarc v prihodnje svoja krokanja zaključeval s tem, da pojde v posteljo, ne pa na tak način inspiciiral deželne zavode. Ker je pa prof. Jarc v »Slovenec« svoje breztaktno postopanje predstavljal kot uradno gorečnost in z zadovoljstvom spravil zaupnico, ki so mu jo votirali izjanski čestilci je ruša, bodi povedano, da prof. Jarc sploh še nikoli ni resno inspiciiral bolnice. Bil je doslej dvakrat v bolnici. Prvič jo je inspiciiral na ta način, da je šel po sobah in jo kar mogoče hitro odkuril. Drugič je pa s svojim sokrokrajem ponoči nekoliko rogovilil po koridorih in potem zopet odšel. Da dejstva pojasnjujejo zadostno, kakšna je uradna gorečnost prof. Jarca.

— Klerikalni poslanec Drobnič kot žalivec in razžaljenec. France Drobnič, ki je po milosti klerikalne stranke postal nesposoben zastopnik Notranjske v deželnem zboru, je nekaj časa sem tudi župan v svoji domači občini. Mož, ki je sicer po milosti drugih, ne vsled svojih sposobnosti splezal do dostojanstva župana in deželnega poslanca, se seveda čuti silno mogočnega in da kaj rad to svojo »dostojanstvo« občutiti svojim soobčanom. Pred kakimi tremi tedni je prišel Drobnič nadzorovat cesto k sv. Trojici ter naletel tam na naprednjaka Štefana Kovačiča. V razgovoru je jel zabavljati na prejšnjega podžupana Palčiča, češ, da je pač je mal denar za popravilo občinske ceste, ni pa izvršil teh popravil. Kovačič se je seveda zavzel za Palčiča ter zavrnil odločno Drobničeva neosnovana očitanja. To seveda Drobnič, ki se smatra za takšnega gospoda v občini, da mu ne sme nihče ugovarjati, ni bilo po volji. Kakor petelin na gnoju se je razkoračil ter jel kri-

čati: »Ako pa si ti, ki mi upas ugovarjati. Ali veš, kdo sem jaz?« Kovačič je mirno odgovoril: »I kajpada vem. Pri hiši se pravi po domače pri Mramorju, a ljudje ti tudi pravijo »kravji mešetar«. Ta mirni odgovor je Drobnič spraval popolnoma iz ravnotežja, da je jel kakor besen kričati: »Slepar, lump, brezverec, večjega osla ni na svetu, kakor si ti.« In bil bi se Kovačiča celo dejansko lotil, ako bi se le-ta ne bil umaknil zbesnelemu možakarju. — Par dni kasneje pa je dobil Kovačič obvestilo, da ga bo Drobnič tožil radi razžaljenja časti. Kovačič se tega obvestila ni ustrašil, misleč: ako Drobnič toži mene, bom pa tudi jaz vložil proti njemu tožbo, saj imam več vzroka biti razžaljen kakor on. Napotil se je v Ljubljano k odvetniku, a tu je izvedel, da bi bila tožba proti Drobniču brezuspešna, ker je le-ta kot deželni poslanec — imun. Ako se je torej hotel izogniti velikih stroškov, ki bi jih povzročila obravnava z dvema odvetnikoma v Ložu, se je moral skušati poravnati. A kaj je storil Drobnič, v svesti si, da se njemu za njegove žalitve ne more priti do živega? Po svojem odvetniku dr. Peganu je sporočil, da odstopi od tožbe samo pod pogojem, ako Kovačič plača za cesto pri sv. Trojici 100 K, za katoliško izobraževalno društvo na Blokah 50 K in za stroške 18 K 85 v, torej skupaj 168 K 85 v. Ne vemo, ali se je poravnava med Drobničem in Kovačičem sklenila, to pa vemo, da kaže postopanje proti Kovačiču tako Drobniča, kakor njegovega zastopnika dr. Pegana v zelo, zelo čudni luči. Drobnič je najmanj toliko kriv kakor Kovačič, a ker je Drobnič v srečnem položaju, da se mu radi njegovih žalitev ne more lahko priti do živega, je nastavlil svojemu nasprotniku nož na prsa, grozeč mu: »Ali mi daš, kar zahtevam od tebe, ali pa ti sunem nož v prsa!« Ali se katoliški mož dr. Jarc ne zaveda, da je tako postopanje, ako se ga sodi tudi s strogo stvarnega stališča, naravnost nemoralno? Sicer pa dokazuje to postopanje še nekaj drugega. Klerikalci vedno hlinijo velikansko ljubezen do kmeta. Dejajne, ki sta ga zagrešila Drobnič in Jarc proti kmetu Kovačiču, pa izpričuje, da je ta klerikalna ljubezen do kmeta samo pesek v oči. Ako se namreč kmet slepo ne pokori klerikalcem, so takoj pripravljeni ga odreti do kosti.

— Kolegijalnost ljubljanskih klerikalnih učiteljev — Slomskarjev. »Slovenec«, št. 270, prinaša kot krinka nekega Slomskarja iz Ljubljane izbruh njega fanatizma, notico: »Kolegijalnost naprednih ljubljanskih učiteljev«. Odkril bi rad nagoto, zato mu pomagamo! — Hudomušne celo predbacia Ganglu, da on uči učiteljstvo sociologije. Škoda, da imamo v zgodovini sociologije imeni Spencerja in Comteja, ker sicer bi se postavili »Slovenčevega« notičarja na njih mesto; škoda tudi, da ima zgodovina socializma zabeležene ideje Marxa, ker sicer bi prišel notičar na tem polju do veljave... Pač ni Slomskar sociolog, a še manj socialist in bi bilo prav na mestu, da bi vstopil v Ganglovo šolo in se poučil vsaj v osnovnih pojmihih teh stremeljenj. Je pač smola in tako na svetu, da hoče človek včas s frazo dati blesk notici in pokazati svojo inteligenco, a pokaže — svojo ignoranco! — Borba za kruh, je pač žalostna med učiteljstvom, a merodajni faktorji naprednega učiteljstva lahko odvrnejo od sebe krivdo, da bi oni zanesli v to politiko. Znan nam je slučaj, da je napreden voditelj ugodil na obrtni nad. šoli nekemu Slomskarju celo v toliko, da mu je na neugodnost naprednih kolegov premenil ure po njegovej želji. Znan nam je pa slučaj, da je klerikalni vodja dal zaslužek na obrtno nad. šoli, — proti razpisu višje oblasti — celo Slomskarju, ki ni ud dotične šole, samo da je odjedel zaslužek naprednim domačim kolegom. O toleranciji nam pač več ne govorite! — »Od gospoda na magistratu, ki se imenuje »učiteljski bav-bav«, doli do zadnjega liberalnega suplenta« pa pač ni bilo vse pokoneci radi dotičnih »Slomskarjev«, ampak je to povzročil vse drug slučaj: Klerikalni prav Slomskarjev je uporabil nad ubogim mu podrejenim suplentom ves pritisk, da ga pridobi za-se. Ni šlo! Ko ni bilo več upanja, ga je pa podlo denunciral pri merodajnih faktorjih, jih napočeno informiral, da bi suplent spravil ob zaslužek in eksistenco. Molčimo danesraje o gnusnih sredstvih, ki jih je izrabljaj, kajti sram nas je, da bi javnost izvedela, kake propalice se nahajajo v učiteljskem stanu, sram nas je lastnih stanovskih kolegov, ker smo bili mnenja, da se da, sklepačjo po njih dobrikavem vedenju, z njimi počeno živeti. — O inventarju strokovno-nadaljevalne šole, kar je krivda nereda na realni, naj člankar molči, ker sicer izpregovorimo o redu njegovih uradnih poročil še kaj več in razpravljamo tudi lahko o temi: »Ali je puščati pri teledadi otroke brez nadzorstva?« — Predno se počemo s »spomenico«, naj

povemo, na govori v »Slovenec« iz spomenice citirani odstavek popolnoma v smislu razpisa, ki je prišel na vodstva strok. nad. šol. Drugič moramo omeniti, da proti uvedbi verouka na teh šolah nismo nastopali in naj se nas nalašč ne razumeva napačno. Kje je pa tu ono načelo, ki ga tako radi citirate »Slomskarji«; saj tu vendar neoznjeni katehet odje ono uro in z njo zaslužek oženemu revnemu učitelju! Kje je bilo tu vaše humanitarno srce? Z upeljavo verouka pa odpade na teh šolah tudi ena ura strokovnih predmetov in se škoduje gojenen na njegovi strokovni izobrazbi. Vsakdo mora biti proti takemu atentatu, če se zaveda, da je cilj strokovnih šol — strokovna izobrazba. — Če je že »Slomskarji« toliko ležeče na tem, »da se ubogega tovariša z družino, ki nima nikakega postranskega zaslužka, ne prikraja za nekaj ure, zakaj ni na to opozoril svojega kler. »šefa«, ki si je poleg vodstva strok. nad. šol vzel na nje tudi nekaj ur pouka in ima postranski zaslužek? tudi na »Slov. trgovski šoli«, kar ni storil nobeden izmed naprednih voditeljev strok. nad. šol. Morebiti mu je bil to »šport« k poslasti, ki ga ima tu v Ljubljani! »Noben naših socijev ne bi bil zmožen kaj takega!« — Če bi le te postranske ure odstopil onima revežem, pa bi imela obadva še preveč; saj ga tako menda ovirajo pri vodstvenih poslih — Socius: mari ni suplent tudi človek? Kolikor je nam znano, ima pravico službo učitelja na trg. gremijalni šoli potrditi ali zavrniti gremij trgovcev v Ljubljani, da pa s tem odpade »Slov.« pisec vsakaka pravica sumničiti in izraziti svoje pomisleke nad tem. Če bi si pa pisec up dvomiti o zmoglosti in točnosti v izpolnjevanju njune stanovske dolžnosti, naj bode v svesti, da v kolikor pisec teh vrstic pozna prizadeta tovariša, nju strokovno neobrazbo in nju voljo, da sta bolj zmožna v vsem, kakor je »Slov.« dopisnik zmožen pisanja notie, iz kojih se strast in zmedenost vidi vsepovsod. Revež sam ne ve, nad kom bi se znesel! Sicer pa, če mu je že ravno toliko ležeče na onem zaslužku, naj se oglasi pri dotičnih tovariših, nam staznana kot zelo miroljubna in usmiljena človeka, gotovo mu odstopita ta zaslužek, če ne radi drugega, radi tega, da se ne bode kdo zaletaval v njiju in radi njiju unganjal »fovsijce«. — Da bi bilo pa to sredstvo, da se odvrne vse Slomskarje od Ljubljane, o tem dvomimo, ker v kolikor mi poznamo značaje in prepričanje mlajših tovarišev, ne prodajajo oni svojega prepričanja za skodelico leče! Ni ga prodal prizadeti tovariš, ko mu je ponujal nem. okrajni šol. nadzornik dobro službo — pod pogojem, da zataji svoj narod; ni ga prodal, ko mu je ponujal klerikalni šol. vodja, tudi dobro službo — pod pogojem, da postane »bolj krščanski učitelj« in da to svoje krščanstvo kaže očitno — le javno — s svetohlinstvom, s tem da bode pred vsemi (čujte) — klečal pri maši. Notranje prepričanje m je pa egalno. Ni se dal zapeljati od terizujočih sredstev, ker on loči: sredstvo od sredstva! — Caveat consules! Častne so izjeme, a »Ker ste trkali, se vam je odprlo!«

— Klerikalna ljubezen do kmeta. V Leskovcu v ptujskem okraju na Štajerskem so klerikalci pred leti ustanovili konsumno društvo. Zadelga ga je ista usoda, kakor vse klerikalne konsume: po par letih je propadel ter bil primoran napovedati likvidacijo. Likvidator je bil uradni klerikalne »Zadružne zveze« Alojzij Pele, ki je uredil vse tako, da je moral ves primanjkljaj plačati posestnik Jakob Vrankar. Primanjkljaj je znašal okrog 8000 K. Ta primanjkljaj je pokrila klerikalna »Zadružna zveza«, ki pa je obenem nastopila pot tožbe proti Jakobu Vrankarju, ki je imel posestvo vredno nad 10.000 kron. »Zadružna zveza« se ni ozirala na nobene prošnje in je danes na javni dražbi dala prodati Vrankarjevo posestvo. Tako klerikalci gospodarsko rešujejo kmeta. Najprvo zapeljejo kmeta v razna spekulacijska podjetja, potem mu pa zavijejo vrat in ga pošljejo po svetu s trebuhom za kruhom. Gori navedeni zgled naj služi slovenskim kmetom v svarilo, da se ne bodo več dali izrabljati klerikalcem!

— Imenovanje deželnega glavarja na Goriškem se bo izvršilo v najkrajšem času. Ni dvoma, da bo imenovan zopet dr. Pajer, star sovranski goriški Slovencev, pa zvest zaveznik dr. Gregorčiča. Klub laških liberalnih poslancev se je zavzel za to imenovanje z vso vneemo in vladi tudi pretil z obstrukcijo, ako bi ne imenovala Pajerja za deželnega glavarja. Da goriški napredni Slovenci ne sprejmejo z radostjo Pajerjevega imenovanja, je umevno samo po sebi. Cel slovenski del Goriške bi moral protestirati proti temu imenovanju. Podglavar bo zopet Pajerjev zaveznik dr. Anton Gregorčič.

— Shod za slovensko šolstvo v Gorici. V nedeljo se je vrtil v »Trgovskem domu« v Gorici jako dobro

ed je bil sklical izvrševalni odbor
odno-napredne stranke. Vabilu
je odzvalo obilno število mestnih
vencev ter iz bližnje okolice; za-
pani so bili vsi sloji, prisotno je
tudi narodno žensko v prav
em številu. Predsedoval je
gest Dereani, govorila sta de-
ni poslanec A. Gabršček in dr.
rel Podgornik. Sprejela se je
plucija, ki vsebuje vse za znane
jeve glede ljudskega in srednjega
stva. Govorniki so povdarjali po-
mo potrebo, da se Lahi sporazu-
jo s Slovenci ter se začno skupno
iti proti nevarni nemški invaziji.
bi so zaslepljeni dandanašnji, ali
časom so bili drugega mnenja.
so je še pred 40 leti takratni vod-
goriški župan dr. Rismondo, za-
val v deželni zboru goriskem,
se otvorijo slovenske in laške
nje šole, ker da ni niti sence
stva na Goriskem, srednje šole
so vendar le nemške. Kazalo se
kako se nam izgubljajo dijaki na
njih solah prav vsled sistema in
škega jezika. V prvi razred srod-
sol jih vstopi dosti, ali koliko jih
pravi maturo? Zahtevalo se je tu-
naj se potom zakonodaje določi
jezičnost goriske dežele: sloven-
in laški jezik naj imata veljavo,
gor jima gre, nemščina, ki ni de-
ni jezik, se nikjer ne pripoznava.
zalo se je shodu, kako skrbi vlada
nemške otroke pri nas; v Gorici
pruže nemške šole za Nemce, ne
venci, ne Lahi pa nimajo takih
kakoršnih bi potrebovali. Nekaj
ebnega pa so vadišče v Gorici.
mo obstoji štirirazredna deška slo-
sko-nemška vadišča, štirirazred-
deška italijansko-nemška vadiš-
v obbeh je od III. razreda dalje
jezik nemški; potem je osemraz-
na deklška vadišča in štiriraz-
na nemška vadišča. Ta ima tudi
jega ravnatelja ter je uzorna šo-
za Nemce, kakoršne nimajo ne
ni ne Slovenci. Govorniki so želi
ego polvale. Občinstvo se je
lo v nadi, da taki shodi morajo
iti uspehe. Resolucijo se je izro-
deželni poslanec A. Gabr-
da stori vse, kar naročeno,
bo čul slovenski glas o potrebi slo-
skih sol na Goriskem na vseh pri-
nih mestih.

— Iz politične službe. Narednik
dobranskega polka št. 27, gosp.
an Slana, je imenovan za c. kr.
šnega kancista.

— Slovensko deželno gledališče
Ljubljani. Danes zvečer se poje
iglic v sezoni in sicer za nepar-
agente Offenbachova fantastična
era »Hoffmannove pripovedke« z
g. Lvovo, g. Nordgartovo, g. Fia-
g. Patočko v glavnih ulogah. —
četrtek se igra dramska noviteta
sicer prvič izvrstna burka »Pe-
ni možek«, ki sta jo spislala znana
na najefektnjših nemških burk
Engel in J. Horst. Glavno ulogo
v ede. Kandlerjeva. Predstava se
za par- abonentne. Po literarni
amah bo velezabavna, zelo lahka
vesela burka naše smeh ljubeče
stvo gotovo zanimala. — Ker
redi v nedeljo zvečer več narodnih
stev obilnatje Miklavževe več-
padne nedeljska večerna predsta-
ter se nadomesti tekom sezone.

— Komorni večer. Dne 1. decem-
bo prvi komorni večer »Glasbene
šice« ob osmih zvečer v mali dvo-
» Narodnega doma« z nastopnim
redom: 1. Borodin: Kvartet d-dur.
egro moderato — Scherzo — Noc-
o — Finale (2. a) Sokolov: »Ve-
za zarja«, b) Rimski: Korzakov:
egija, c) Grečninov: »Jetnik«.
je gospa Julija Markucejeva. 3.
Rachmaninov: »Preludium«, b)
ka - Balakirev: »Skrjanček«, c)
stein: »Tarantela«. Na klavir
ga gospe Vida Preslesnikova. 4.
gajnov: Novelle. Alla spagnu-
— Orientale — Interludium in mo-
ntico — Valse. Vstopnina po 2
ni pri blagajni.

— Telovadno društvo »Sokola« v
Ljubljani vabi svoje člane in prija-
je na Miklavžev večer, ki se vrši
nedeljo, dne 5. decembra 1909, v
stveni telovadnici v »Narodnem
nu«, s sodelovanjem orkestra
slovenske filharmonije. Spored: 1.
stop sv. Miklavža s sijajnim
stvom in nebeško glorio ob 6.
zvečer. 2. Slovensna obdaritev
dihl otrok. 3. Orkestralni koncert
slovenske filharmonije ob 8. ure
čer do polnoči. 4. Slovensna obda-
jev odraslih ob 10. uri zvečer.
stopnina: za odrasle brez razlike po
tin, za vsakega otroka (do 14. le-
brez razlike po 20 vin. — Odbor
ljubljanskega »Sokola«.

Miklavžev večer. Kakor vsako
to, tako je tudi letos iz posebne pri-
znosti prevzela gospa Šešarkova v
lenburgovih ulicah prevzemanje
ril za Sokolov Miklavžev večer v
Narodnem domu. Darila naj bodo v
njih omotih povezana z vrvice in
bi bodo opremljena z razločno in
stančno pisanim krstnim in rod-
nskem imenom na vidnem mestu.
er se bode letos vršilo obdarovanje
alih in odraslih ločeno, naj blago-
lijo darovalci to poleg imena ozna-

čiti in slovar za male s številko 6, za
odrasle s številko 10.

— Pevski in zabavni večer pri-
redi pevsko društvo »Slavce« v ne-
deljo, dne 12. decembra v restav-
rskih prostorih »Narodnega doma«.
Ti »Slavci« zabavni večeri so bili
vsako leto prijetnega družinskega
značaja, kateri so vselej privabili
obilno društvenih prijateljev in čla-
nov. Tudi prihoduji večer bode obse-
gal najraznovrstnejši spored čeških,
hrvatskih in slovenskih skladb in
sicer solonastopov, četero in osme-
rospevov in celega pevskega zbora
ter klavirja in komičnih prizorov.
Vstopnina bode prosta in je vsakdo
dobrodošel.

— Predavanje, ki ga je večeraj
zvečer v Mestnem domu imel g. dr.
Bogumil Vošnjak »O francoski gospo-
darski politiki v Iliriji« je bilo prav
dobro obiskano. Gospod predavatelj
je razvil prav obširno sliko gospo-
darskega delovanja Francozov v Ilir-
iji, večal se je podrobno z njih go-
spodarskimi načrti, skratka odprl je
s svojim predavanjem polje, na ka-
terem se doslej pri nas še ni mnogo
raziskavalo. Prav veselo znamenje
je, da se v zadnjem času v Ljubljani
toliko predava, in skoro vedno pred
dobro obiskano dvorano. Kar je pred
leti bilo skoro nemogoče, se danes
razume samo ob sebi.

— »Iz jugoslovanske lirike«. Na
Prešernove pesmi v srbskem prevodu
so se nadalje naročili: gđc. Jelica
Zemljanska, učiteljica na Igu;
g. Sava Šijački pri tvrdki A. Per-
sche v Ljubljani, in g. Viljem Ku-
kec, tehnik v Pragi. — Prvih 20
naročnikov je knjigo že dobilo; ostali
naročniki jo dobe, čim despo na novo
naročeni izvidi iz Beograda. Nadalje
na naročila sprejema urednik Rasto
Pustoslavšek v Ljubljani.

— »Slovenec« dela reklamo v
uredniškem delu za najzagrizenej-
šega nemškutarja Drogenika, ki je
lastnik prodajalen R. Miklavc
Stritarjevih ulicah, »Pri skofci« na
Pogačarjevem trgu in »Pri Miklav-
cu« v Medeni ulici, in sicer ob prili-
ki nesreče, ki je zadela slovenskega
trgovca Ivana Miklavca. Brez ko-
mentarja!

— Deželna zveza gostilničarskih
zadrug. Ustanovni občni zbor te zve-
ze bo v četrtek, dne 2. decembra 1909
ob 10. uri dopoldne v mali dvorani
»Mestnega doma« v Ljubljani s sle-
dečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in
poročilo načelstva o pripravljalnih
delih; 2. volitev odbora; 3. poročilo
in določitev letnih prispevkov; 4. na-
tisk normalnih pravil za gostilničar-
ske zadruge; 5. razprava v zadevi
kuharskih tečajev; 6. resolucije pro-
ti točenju pod vejo, in proti prodaja-
nju žganja piva in vina v stekleni-
cah; 7. o zveženem časniku kot stro-
kovnem glasilu; 8. raznoterosti. —
V združnem organiziranju so zveze
v dosegu stanovskih pravic in koristi
najvažnejši faktor. V gostilničarski
obrti je neznano veliko zadržev, ki
se morajo odpraviti in na bolje obrniti.
To vse bo mogoče le potem zadrugi
in nadalje potom zveze doseči. Opo-
zorite se tedaj, tega sodelovanja v
vsakem oziru udeleževati se in na ta
občni zbor na vsak način, če ne več,
vsaj enega zastopnika odposlati.

— Akcija gostilničarjev za na-
kup lastne pivovarne. Osrednji od-
bor gostilničarjev za nakup lastne
pivovarne je razposlal vsem gostilni-
čarjem na Kranjskem sledečo okrož-
nico: »Iz naslednjih vrst razvidite,
da stopamo danes pred Vas z jako
važno zadevo, zato je Vas prosimo
največje pozornosti. Ko se je l. 1907.
zaenjal pivovarinar milijonar po
sklenjenem kartelu na ubogo raio
gostilničarjev, da mu hoče podražiti
pivo in odvzeti vse ugodnosti v po-
strežbi ter mu ne dovoliti nobenih
odstotkov tudi če bi plačeval v go-
tovini, se je vzdignilo vse gostilni-
čarstvo po Slovenskem in tudi dru-
god, ter na takrat prirejenem gostil-
ničarskem kongresu v Ljubljani od-
ločno protestiralo proti temu nasilju.
Osabni milijonarji se za to niso me-
nili mnogo, hoteli so v kartel zaveza-
ti tudi vse druge manjše pivovarne
po Slovenskem, katerim je sicer pre-
tila poguba. Pivo so podražili in go-
stilničar mora plačati tudi vsako ste-
klenico naj mu jo ubije kdorkoli. Po-
lagoma bodo odpravili tudi deseda-
nje priboljške, kakor led, ledenike
itd. A milijonarji pivovarinarju vse
to še ne zadostuje; prenočasi se mu
množe milijoni zato kuhano vodo.
Slovenec mora gagati v nemških
krempljih pa je ven: tako je sklenil
nemški kapitalizem, ki dela združena
z neko cvetočelnostjo na to. Usta-
novila se je družba »Union« iz sa-
mih nemških pivovarinskih moget-
cev, katere so slovenski žulji napra-
vili ošabno bogate. Ta družba kupi-
je sedaj pivovarne po Slovenskem.
Zakaj jih kupuje, ne bo težko ugati-
ti, gotovo ne zato, da bi potem proda-
jala Slovence pivo ceneje. — Poku-
nisa je že tri, med njimi eno največ-
jo na Kranjskem in se pogaja tudi še
za druge. Da preti iz tega dejanja go-
stilničarstvu na Kranjskem tek ob-
jem, no kateremu mu bodo kosti poka-
le, ako se ne umakne pravočasno te-

mu molohu — je jasno. To so spre-
videli tovariši gostilničarji v Ljub-
ljani kot na deželi in so sklicali za-
radi tega dne 8. oktobra t. l. v hotel
»Ilirija« v Ljubljani sestanek, ki so
se ga udeležili vsi povabljeni iz cele
Kranjake. Na tem sestanku se je
razmotrivala ta stvar, in prišlo je so-
glasno do sklepa, delovati na to, da
se gostilničarji na Kranjskem oas-
mosvojijo. Naj se osnuje zadruga za
vso Kranjsko in naj se kupi primer-
na večja pivovarna, ki bo mogla za-
dostovati vsem zahtevam tako glede
množine kakor tudi glede kakovosti
piva. Izvolil se je odbor sestojec iz 20
članov, t. j. 5 za Notranjsko 5 za Go-
renjsko, 5 za Dolenjsko in 5 za Ljub-
ljano. Ta odbor je v svoji seji dne 27.
oktobra razmotrival še natančneje
ter prišel do zaključka, da je le ena
pivovarna na Kranjskem tako veli-
ka, ki bi mogla zadostovati še sedaj
večjim zahtevam in bi se jo popotrebi
moglo razširiti na vse strani, ta je
mengeška pivovarna. Izvolil se je
odsek 5 članov, kateri naj se za to za-
dovedo kar najbolj zavzame in jo teme-
lji to premišljuje. Ti gospodje so si
te dni ogledali pivovarno z vsem po-
sestvom vred ter soglašajo vsi v tem,
da je priporočait nakup te pivovarne.
Ako se pa hoče kaj kupiti se mora
imeti denarja. Da bo osrednji odbor
vedel ali mu bo omogočeno se pričeti
pogajati za nakup, je sklenil razpo-
slati vprašalne pole, da izve, koliko
deležev bi kupili naši tovariši. Da
bodo tudi manj premožni lahko pri-
stopili kot člani se določajo deleži po
100 K. Vljudo Vas prosimo, da to-
zadevno storite vse, kar more storiti
marljivi občan. Načelniki zadrug
naj to stvar članom dobro pojasnijo
in predložijo vsakemu poedinemu
vprašeno polo v podpis. Kjer ni za-
drug, naj skličeje zaupniki sestanke
ali shode v ta namen; enako naj sto-
re tudi ugledni posamezni gostilni-
čarji, katerim dopošljemo to okrož-
nico in nabiralne pole. Razdelite
okrožnice med tovariše. Vsak naj sto-
ri svojo dolžnost ter nabira podpise.
Ta akcija mora biti izvršena v 14
dneh. Pole je vrniti na nasov gostil-
ničarske zadruge v Ljubljani. Pivo-
varna z velikimi posestvi in zaloga-
mi vred bo veljala okrog enega mili-
jona. Nič ne more kaj zgubiti, ker
je vsa vrednost tu, nasprotno čim več
deležev bo kdo vzal tem večji dobiček
bo imel. Vsak udeleženec pa bo lahko
s pomembno dejal, da toči pivo svoje
pivovarne in dela vendar enkrat sebi
na korist ne vedno za tuja. Torej
živahno na noge!

— Tisti oblastni gospod, ki v
skladišču na državnem kolodvoru
neče sprejemati od slovenskih tve-
petkronskih tolarjev, sliši na ime Un-
ger. Može je na glasu kot zagrizen
nemškutar, ki bi rad v žlici vode po-
topil vse, kar je slovenskega. Za to je
nasproti slovenskim strankam do
skrajnosti surov in jih šikanira, kjer
le more. Slovenske hlapce in vajen-
ce, ki prihajajo po blago v skladišče,
obklada dan za dnevom s psokami:
»Kalb, Esel, Trottel, Tepp« itd. Da
ni napram slovenskim, njemu pod-
ložnim uslužbenecem nič manj ljube-
niv, se razume samo ob sebi. Ker
nam v zadnjem času neprestano pri-
hajajo pritožbe od najrazličnejših
strank proti razmeram v skladišču
na državnem kolodvoru, smatramo
za svojo dolžnost, da opozorimo že-
lezniško upravo na postopanje bla-
gajnika Ungerja ter pričakujemo z
vso gotovostjo, da se ga bo na pri-
meren način poučilo, kako ima postop-
ati s strankami. Vemo, da je Unger
iznaiditelj lepega imena »Schönaue«
za Šiško, dvomimo pa, da bi bila ta
njegova zasloga tako velika, da bi
smel v uradu počenjati, kar bi se nje-
mu ljubilo.

— Za domobranske rezervne
častnike in podčastnike. Vojaška
oblast pozivlja vse one rezervne čas-
tnike in podčastnike, ki bi hoteli oro-
žne vaje napraviti z avtomobilom ali
motornim kolesom, da to najpozne-
še do 30. decembra t. l. javijo pri
svojem okrajnem nadar-
jevalnem poveljstvu. V objavi je
naznaniti tip motorja, kakor tudi
sterilno sposobnost vozila. Nadalje
je naznaniti spada li šofer k domo-
branski rezervi ali k stalni vojni.
Pripominja se, da domobranski erar
plača vse stroške za transport vozil,
oskrbo za šoferja ter 30 K za avto-
mobil. 6 K pa za motorno kolo dnev-
ne odškodnine.

— Tistim, ki plačujejo vojaško
takso. Po zakonu z dne 10. februarja
1907. drž. zak. št. 40 se morajo vsi
vojaško-taksmi obvezanci do prestan-
ka svoje vojaško-taksmne obveznosti
vsako leto meseca januarja zglastiti
pri tisti občini, ki imajo v njej dne
1. januarja tistega leta svoje bivali-
šče. Oprostilo od osebnega dohodnin-
skega davka ali od službene nadome-
stiline takse, ki ga je radi svojega
1200 K ne presegajočega dohodka
ali iz drugih razlogov pričakovati
ali ki je v prejšnjem letu nastopilo,
ne oprostilo od dolžnosti zglastitve. —
Zglastitev se sme izvršiti pisмено ali
pa ustno. Pismena zglastitev se zgodi
tako, da se pošljeta na občino dva,
po vseh rubrikah s čitljivo pisavo

in resnično popolnjena zglaševalna
formularja. Zglaševalni formularji
se dobivajo pri c. kr. okrajnem gla-
varstvu in pri občinskem predstoj-
ništvu (pri mestnem magistratu v
Ljubljani) brezplačno. Pošiljatve
zglastev v kraljevinah in deželah,
zastopanih v državnem zboru, so
poštne proste. — Zglaševalni for-
mularji so urejeni tako, da se zgan-
jo in adresirajo ter brez pismenega
zavoja oddajo na pošto. — Ustne
zglastitve vpiše občina v oba zglaše-
valna formularja. — Zglastitve, ki
se izvrše s posredovanjem tretje ose-
be, ne odvežejo tistega, ki se je dol-
žan zglastiti, od odgovornosti za iz-
polnitev njemu naložene zaveznosti.
— Tistim, ki so se dolžni zglastiti, pa
predpisane zglastitve ne izvrše v bi-
stvenih točkah nepopolno, se sme na-
ložiti denarna kazen do 50 K. Voja-
ško-taksmi obvezanci, ki v svojih
zglastitvah vedoma zakrivijo zamol-
čitve ali neresnične napovedi, zapa-
dejo — v kolikor dejanje ne utemelji
učina, ki ga je po obnem kazenskem
zakonu kaznovati kot kaznjivo de-
janje — denarnim kaznim do 500 K
in ob posebno obtežujočih okolišči-
nah do 1000 K. Kadar denarnih kaz-
ni ni mogoče izterjati, se izpremene
v zaporne kazni. — Vrhutega je poli-
tičnemu oblastvu dano na prosto vo-
ljo, da takrat, kadar se zglastev ne
izvrši pravočasno ali kadar se izvrši
nepopolno na podstavi znanih po-
datkov ali podatkov, ki se uradoma
doženo, takoj določi vojaško takso.

— Odbor nadsvetnika Višnikarja
iz Ribnice. Celih 25 let je bil nad-
svetnik Višnikar načelnik c. kr.
okrajnega sodišča v Ribnici. Po 36-
letnem službovanju je šel v pokoj in
se s 1. decembrom preselil v Ljub-
ljano. Za časa svojega bivanja v
Ribnici je bil tudi državi in deželni
poslanec. Četudi se pod duhovskim
vodstvom stoječi del prebivalstva
ribniškega okraja ni vjemal s poli-
tičnim delovanjem nadsvetnika Viš-
nikarja, v enem je vse prebivalstvo
ne glede na politične struje edino:
da je bil nadsvetnik Višnikar uzoren
sodnik, ki si je za ribniški okraj pri-
dobil neveljnih zaslug. Storil je
mnogo več, kakor je bila njegova
dolžnost. Ves okraj pozna njegovo
veliko skrb za nedoletne otroke in si-
rote in ves okraj ve, s kako vneto
je vedno skušal stranke izloške porav-
nati, da jim prihrani stroške in za-
mudo časa. Nadsvetnik ni bil prebi-
valstvu samo sodnik, nego tudi sve-
tovalce v važnih privatnih in javnih
stvarih. Njegova soba je bila vsa-
kemu vsak čas odprta, ker se ni
držal uradnih ur, nego je bil ljudem
vedno na razpolaganje. Pri obravna-
vah je nadsvetnik Višnikar dosegel
čudovito mnogo poravnav, posebno
pri službovalnih in lastniških prava-
dah. Kolikrat se loti kmet zaradi
50 K pravde, ki ga končno velja ce-
lo do 500 K. Nadsvetnik Višnikar je
s svojimi poravnavami strankam
ribniškega okraja tekom časa gotovo
prihranil svojih 200.000 K in zatrl v
kali mnogo jeze in sovraštva, rešil
mnogim imetje in obstanek. Tega se
zaveda vse prebivalstvo in hoče nad-
svetniku Višnikarju svojo hvaležnost
tudi izkazati. V četrtek so župani
ribniškega okraja izrekli nadsvetni-
ku Višnikarju svojo zahvalo. Med
ogovorom je nadsvetniku Višnikar-
ju kanila solza iz očesa in vsi župani
so dobili rose oči. Bil je to gin-
ljiv prizor. V sredo zvečer bo odhod-
nica. Župani so to razglasili po svo-
jih občinah in vse, mlado in staro,
revno in bogato, se pripravlja, da
pokaže gospodu nadsvetniku pri nje-
govem odhodu spoštovanje in hval-
ležnost.

— Umor na Begunjski. Iz Begun-
nam pišejo o umoru Jakoba Rožiča
to-le: Tukaj se je zgubil dne 23. sep-
tembra t. l. Jakob Rožič, tukajšnji
20letni posestnik. Šel je na Begun-
šico po kosilno orodje, ki ga je rabil
par tednov prej pri spravljanju sena.
Šel je in ni ga bilo več nazaj. Ljudje
so s prva mislili, da je kam odpoto-
val, a ko se le ni vrnil, so ga začeli
iskati po Begunjsici in po sosednjih
gozdih. Toda najti ni bilo nobenega
sledu. Okrajno glavarstvo je nato
ukazalo novo rešilno akcijo. Preiska-
li so še enkrat vse gorovje ob Be-
gunjsici. Tudi ta akcija ni imela
vspeha in zdlo se je, da ne bo mogo-
če dognati, kam je izginil Rožič. A
pregovor pravi: Nič ni tako skrito,
da bi ne bilo kdaj očitno. Tako se je
zgodilo tudi v tem slučaju. Oblasti se
je namreč javila priča, katere izpo-
ved je postavila skrivnostni slučaj v
jasno luč. Ta priča je pravnik Sink.
Ta je bil 24. septembra v Vilfanovi
koči »Sov. planinskega društva« na
Begunjsici. Tu se je sešel z Rožičem,
ki je imel flobertovo puško. Šla sta
kakih šest metrov po Begunjsici po
lovu barona Friderika Borna. Tukaj
sta nekaj časa stala na sakli in uži-
vala krasen razgled, ki se nudi s Be-
gunjsice. Jakob Rožič je zapazil
krasno planinko ter splezal po pečev-
ju, da jo utrga. V tem trenutku je
počila puška kakih 150 korakov ni-
že. Krogla je frčala mimo glave g.
Sinka, ki se je prestrašen sgrudil na

ta. Nato je strel počil drugi in Ja-
kob Rožič se je preknul po pečevju
in je padel v globočino. G. Sink je
opazil spodaj Bornevega lovca, ki je
puško nameril nanj. G. Sink je pla-
nil po konci ter bežal preko skalovja
po Begunjsici proti Zelenici in odtod
domov. Ker je menil, da je bil Rožič
samo lahko ranjen, je o dogodku
molčal in se par dni kasneje napotil
na Dunaj, kjer je končal svoje juri-
dične študije. Prišedši na Dunaj, je
g. Sink zvesto prebiral slovenske ča-
sopise, ki bi kaj poročali o ustrelje-
nem ali ranjenem Jakobu Rožiču.
Ker pa ni bilo o Rožiču nobene vesti
v listih, je mislil, da je ta le lahko
ranjen, zato ni dalje govoril o stvari.
Ko pa je sedaj po preteku dveh me-
secev čital, da Jakob Rožiča ni ni-
kjer, je takoj naznanil okrajnemu
glavarstvu v Radovljici svoj doživ-
ljaj meseca septembra na Begunjsi-
ci. To je takoj stvar oddalo okrajne-
mu sodišču, ki je takoj odredilo
strogo preiskavo. Dne 28. t. m. je bil
komisonalni ogled na mestu uboja.
Baron Bornevega lovca Eisenparta
je sodišče dalo aretirati in ga pripe-
ljati na lice mesta. Lovec je sicer ob-
stal, da je streljal na Rožiča in Sinka,
ni pa hotel povedati usodnega kraja,
marveč se je trudil komisijo izvabiti
daleč s kraja umora na drugo stran.
Ker pa je Sink točno označil okolice,
kjer je bil Rožič ustreljen, se komi-
sija ni dala speljati na led. Kmalu
nato so našli J. Rožiča mrtvega —
brez glave. Truplo so pripeljali v
Begunje. Tjakaj je prišla tudi komi-
sija z morilecem Eisenpartom. Ljud-
stvo je bilo silno ogorčeno. Dajalo je
duška svojem ogorčenju v izrazih,
ki jih tu radi državnega pravdnika
niti navesti ne moremo. O teku pre-
iskave bomo še poročali.

— Imenovanje. Rudarski svetnik
Josip Koršič v Idriji je imenovan za
nadsvetnika.

— Celjski okrajni glavar baron
Müller postal je namestniški svetnik.
Govorilo se je dosti, da hode preme-
ščen v Maribor. A tam ga ne marajo.
— Müller ostane v Celju.

— Znanj župnik Fr. Zdošek v Št.
Juriju ob Taboru, katerega smo se v
svojem listu že parkrat spomnili, od-
likovan je z zlatin zaslužnim križcem
s krono. — Može je že več let načelnik
okrajnemu zastopu vranskemu in
upa biti to še — nadalje. Seve odliko-
vanje mu bode, kakor vse kaže, tudi
pomoglo v to. Ali se mar varamo!!

— Ravatelj gimnazije v Ptuj, dr.
Andrej Guho, ki je svojas bival več
let kot profesor v Celju ter se oveko-
večil s svojo famozno, v velenem-
škem duhu spisano »Zgodovino celj-
skega mesta«, šel je v pokoj, ki ga
misli preživeti v Gradcu. — Nasled-
nik postal mu je ptujski profesor dr.
Schöbinger, ki vsakogar bolj
mara, nego — Slovenca. Tu pač la-
ko rečemo: »Es kommt selten was
Beseres nach!«

— Po avstrijsko. Rogaški okraj na
Štajerskem je imel do nedavna slo-
venskega živinozdravnika. Ker je
lahko občeval s kmeti, so ga presta-
vili; na njegovo mesto pa so poslali
Nemca, ki ne razume nobene sloven-
ske besede. Kadar ga kam pokličejo,
mu morajo vselej preskrbeti tolma-
ča. Ker je dovolj slovenskih živino-
zdravnikov, si ne moremo drugega
misлити, kakor da avstrijska uprava
nalasč šikanira Slovence.

— Imenovan je za šolskega svetni-
ka bivši vodja nemško-slov. gimna-
zijskih razredov v Celju, g. Ivan
Lieskounik.

— Pevsko in glasbeno društvo v
Gorici (podružnica »Glasbene Matic-
ce« v Ljubljani) priredi v dvorani
»Trgovskega doma« v soboto, dne
4. in v nedeljo, dne 5. decembra t. l.
dva koncerta, na katerih sodelujeta
gosp. Fr. Ondriček, c. kr. komorni
virtuoz na gosli, ter gosp. Josip Fa-
méra, virtuoz na klavir. Pevske toč-
ke proizvaja zbor »Pevskega in glas-
benega društva« v Gorici. Zborovod-
ja gosp. Josip Michl. Začetek vsaki-
krat ob 8. zvečer. Konec okoli 10.
Predpodaja sedežev v trgovini gosp.
A. Gabrščeka v »Trgovskem domu«.
Blagajna se odpre na dan koncerta
ob 7. zvečer.

— Neznanj Trst. Pod tem naslovom
sem te dni prečitala podlistek v
»Slov. Narodu«, kjer je bilo čitati, da
je gospa Ponikvar ustanoviteljica
zavoda Sv. Nikolaja, kar pa ni res.
Gospa P. je sicer predsednica, in sicer
vrta predsednica, a ustanoviteljica
je Marija Skrinjar, ki je več
let vodila zavod nesebično požrtvo-
valno in navdušeno. Le s težkim sr-
cem in žalostno dušo ločila se je vsled
hude bolezni, ki si jo je nakopala baš
v zavodu, od svojega ljubljenskega
otroka Sv. Nikolaja. — Resnicol-
ljubka.

— Med rokoborec v Trstu je prišlo
v nedeljo zopet do razburljivih pri-
zorov. Anglež Belling je s tako silo
vrgel Belgijca Staura izven borilne-
ga prostora, da je brez zavesti oble-
žal. Spravili so ga za kulise, kjer ga
je zdravnik zopet obudil v življenje.

— Jugoslovansko društvo v Egiptu.
V Aleksandriji so osnovali tamkaj
živeči Hrvatje, Srbi, Slovenci in Bol-

gari skupno društvo, ki so jo krestili »Jugoslavijec«. Namen tega društva je: 1. da zbira svoje člane na obzorja in zabave in da jih poučuje bodisi s čitanjem časopisov ali s predavanji; 2. da ne glede na vero in politiko skrbi za intelektualni razvoj svojih članov; 3. da snuje take ustanove, ki so sposobne, da moralno in materialno dvignejo vse Jugoslavo- ne v Egiptu; 4. da preskrbuje svo- jim članom službe v industriji, trgo- vini in v drugih strokah; 5. da po- spešuje trgovinske zveze med Jugo- slovani in ostalimi slovanskimi po- krajjinami; 6. da daje pojasnila glede trgovine; 7. da preskrbuje zaupanja vrednim obrtnikom, podjetnikom in trgovcem potrebna denarna sredstva in 8. da snuje ljudske in obrtne šole ter analfabetske tečaje. Društvo si utemljuje svojo knjižnico, ustanovi ljudsko kuhinjo za revne člane, kupi zemljišče za pokopališče in zgradi cerkev za katoliške in pravoslavne, v kateri pa se mora božja služba oprav- ljati v staroslovenskem jeziku, končno pa si društvo ustanovi tudi svoj list. Duhovniki in uradniki raznih držav smejo pač biti člani, ne smejo pa biti odborniki. Društvo se ne sme pod- vreči patronatu nobene države in podpre od držav sme sprejemati samo, ako se dajo brezpogojno. Ako se društvo razide, se društveno premo- ženje porabi v narodne namene v onih krajih slovanskega juga, ki so najbolj izpostavljeni tujemu navalu. — Bratom v Egiptu želimo najboljši uspeh pri započetem plemenitem in pametnem delu!

Zrakoplovce Blierot v Ljubljani. Od srede do vključno petka bo videti v kinematografu »Pathe« na Dunaj- ski cesti prvi polet slavne francoskega zrakoplovca Blierota preko morske ožine La Manche iz Calaisa v Dover. Ta projekcija je pravi tri- umf kinematografske umetnosti, zato priporočamo vsakomur, da ne zamudi prilike si jo ogledati, zlasti ker je na sporedu še druga prav tako intere- santna točka »Tajinstvena roka«, projekcija, ki predstavlja dejanje in nehanje tajne družbe, ki so jo leta 1883. odkrili v Cadixu na Španskem.

Ogenj v sobi. Včeraj okoli pol 4. popoldne je založnik »Meningškoga piva« g. Fr. Höfner opazil, da v nje- govem stanovanju v Slomškovi ulici št. 27 gori. Tlele so pred pečjo naha- jajoče se preproge, naslanjača in bla- zina. Na lice mesta je takoj došel od- delek prostovoljnega rešilnega in ga- silnega društva, ki pa ni stopil v ak- cijo, ker so bili že egeji pogasili do- mači. Ogenj je bil nastal najbrže v sled tega, ker je sfrčala iz peči ka- ka iskra na prej navedene objekte in jih zapalila. G. Höfner ima kakih 100 K škode in je bil zavarovan.

Aretovana je bila včeraj na Ma- rije Terezije cesti 25letna Terezija Kendova iz Čezsoče pri Gorici, kate- ra je zasledovana zaradi goljufivih dolgov. Kendova so izročili c. kr. de- želnemu sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ame- riko 285 Hrvatov, Macedoncev in Slovencev, 64 Hrvatov se je povrnilo pa na Reko.

Izgubljeno in najdeno. Ga. Juli- ja Rantova je izgubila ročno torbico v kateri je imela denarnico z manjšo vsoto denarja, ključce, prstane in dol- go srebrno veržico, katero je našel čevljarski pomočnik Mihael Seliga ter jo oddal pri magistratu. — Ze- lezniški uslužbenec Franc Pujzder je našel kratko srebrno veržico. — Ši- vilja g. Marija Pajerjeva je našla štiri slike.

Razne stvari.

* Avstrijski vojaški zrakoplov. Avstrija je vedno in povsod zadnja, je rekel že cesar Napoleon I. Vedno caplja za drugimi. Kdaj imajo že Francija, Angleška, Italija in celo Španka svoje vojaške zrakoplove. Avstrija ga ni imela. Sicer je vojna uprava semintja spuščala kake ba- lončke, a to so bili samo poskusi in nič več. Zdaj naposled so spravili skupaj resničen vojaški zrakoplov. Krstil so ga na ime »Parseval«, menda ker imajo v Berlinu zrako- plov takega imena in je potrebno pri vsaki priliki pokazati odvisnost Avstrije od Berlina. Novi zrako- plov, ki prevozi na uro povprek 40 kilometrov, se je včeraj na Dunaju javno pokazal. Plaval je nad Dunaj- jem, obkroževal cesarski dvorec in Stefanov stolp in končno srečno do- spel na suho zemljo.

* Kdo je zastupiljevalec. Afera s ciankalijskimi pilulami najbrže še ne bo tako kmalu pojasnjena, kakor se je mislilo, ko so prijeli nadporoč- nika Hofrichterja v Lincu. Proti Hofrichtertu je sicer zelo mnogo in to važnih indicij, toda te vendarle niso take, da bi mogle služiti kot do- kaz. Hofrichter dosledno in ener- gično taji vsako krivdo; tudi njegova rodbina je trdno prepričana o njego- vi nedolžnosti. Preiskava se seveda nadaljuje, ker se dosedaj predvsem še ni moglo konstatirati, kje bi bil Hofrichter dobil tako veliko mno-

žino ciankalijske. Če Hofrichter ne bo glavar prejel, se bo preiskava vlekla precej dolgo, ker bodo morali vse indicije kontrolirati do najdreh- nejših detajlov. Od premije, ki jo je razpisalo vojno ministrstvo, dobe 1000 K policijski agenti, ki so poiz- vedovali na Dunaju in v Lincu.

* Neoroda pri sankanju. In štut- garta se poroča, da je včeraj uradnik Friedrich pri sankanju sadel ob neko drevo in je na mestu obledel mrtev; dva njegova prijatelja, ki sta se s njim sankala, sta ranjena. To je že šesta teška nezgoda pri letošnjem sankanju v Stuttgartu.

* Gospa Steinhell prosil v pariških listih, da bi se javnost bolj za- vzela za to, da se pride na sled mor- tilcem njenega moža in njene ma- tere. Kakor zatrjuje Steinhellova, ima zbranih že precej podatkov, ki se nanašajo na skrivnostni umor.

* Skandalna afera v Budimpe- šti. Budimpešta ima zopet novo ne- čedno afero. V hotelu »Pri labodu« je najel včeraj zvečer sobo eleganten gospod z elegantno deklico, in se je podpisal v knjigo kot oče s hčerko. Vrtar pa je gledal skozi luknjico ključavnice v sobo in je videl take stvari, da je takoj poklical detektiva. Elegantni gospod se je legitimiral nato kot posestnik Koloman Rozsa in je izpovedal, da je dekla hčerka neke perice, ki jo je njemu za odkupnino izročila, da jo vzgoji za metreso nekemu bogatemu obože- vatelju. Ker je mati vedno dobivala svojo rento, ni videl Rozsa v celoti stvari nič nepostavnega. Oblast je otroka izročila ligi za varstvo otrok, čedno mater so zaprli, elegantni go- spod pa je ostal — na svobodi.

* Avstrijski »protektorji«. Ze pred 30 leti je zatrljeval dunajski in- ženir Kress, da zna leteti po zraku. Dokazati svoje trditve ni mogel, ker mu je primanjkovalo glavne stvari, denarja. Uspehi francoskih, ameri- kanskih in nemških zrakoplovcev so opozorili predstavitelje avstrijske misli na dejstvo, da Avstriji cap- ljajo vedno zadaj za drugimi narodi. To spoznanje je provzročilo, da so se dunajski odličnjaki po 30 letih zopet spomnili inženirja Kressa. Izdali so spomladni oklic, v katerem je med drugim rečeno: »Naprava inženirja Kressa stane mnogo manj, nego le- talni stroji. Ni potreba nikakih mili- jonov, zadostuje 200.000 K. Radodarni in premožni avstrijski patrioti naj bi čim prej zložili potrebno vsoto, da se omogoči inženirju Kressu pokazati, kaj zmore Avstrijec v zrakoplovstvu.« Oklic so podpisali: grof Pallavicini, grof Latour, grof Clam - Gallas, grof Fürstenberg, grof Kinsky, baron Albert Roth- schild, Artur Krupp, Anton Dreher in še več drugih avstrijskih grofov in kapitalistov, med njimi celo neki knez. Na njihov oklic pa prispevki niso leteli skupaj, kakor so leteli ti »protektorji«. Vsled tega so izdali pred kratkim nov oklic, v katerem se že sklicujejo na radodarnost širo- kih mas, ter rote to »maso«, da naj vendar naglo vpošlje svoje prispev- ke, da bo mogoče napraviti inženirju Kressu svoj letalni aparat vsaj še pred svojo smrtjo. — Res čudno, da teh ljudi, ki razpolagajo z milijoni, ni prav nič sram, beračiti za borih 200.000 krono pri širokih masah.

* Bivši sultan Abdul Hamid se je posvetil rezbarstvu. Pravijo, da mu to bolj krajša čas, nego njegove lepe ženice. Zdaj izdeluje veliko lese- no hišo. Predstavlja bo bivšo nje- govo palačo v Carigradu.

* O Cooku je nedavno govoril v newyorškem znanstvenem »Patria- klubu« profesor dr. Parker. Njegova odkritja o Cooku so bila za navzoče člane prava senzacija. Profesor je pravil o ekspediciji, katere se je sam udeležil leta 1897 s Cookom na goro Mac - Kinley v Severni Ameriki. Na goro nista prišla niti on, niti Cook. Fotografirala sta neke griče 30 ki- lometrov od Mac - Kinleya. Seveda se je pozneje čutil, ko je Cook doti- ne griče razstavljal in opisoval kot najvišje vrhove Mac - Kinleya. Ker je mislil, da v Cookovi glavi ni vse v redu, je o stvari molčal. Bilo bi pa zanj nečastno, ako bi še dalje molčal. Če je bil Cook na severnem tečaju, tega on ne ve; ve pa, da je varal jav- nost takrat, ko je zatrjeval, da je bil na Mac - Kinleyu.

* Neprijeten gost. V nekem ho- telu v Brodih se je nastanil neki okrog 24letni Rus. Hotelir je zahte- val, da se vpiše v knjigo za tujece, naker je Rus pokazal hotelirju revol- ver. Ta je seveda zbežal ter poklical stražnike. Ko so ti prišli, je prišel Rus v sobi streljati. Ker se stražniki niso upali v sobo, so poklicali vojake, pa tudi ti so raje zunaj čakali, kakor da bi šli dražiti divjega Rusa. Na- enkrat se je slišal iz sobe silen pok. Šipe v oknih so zasvetkale ter se zdrobile. Nato so vdrlji vojaki v sobo. Rus je ležal na tleh s krvavo glavo in brez zavesti. Čez nekaj dni je umrl. Pri njem so našli anarhistične spise v ruskem jeziku.

* Ogrski grof v Rusiji aretiran. Pred kakimi štirimi meseci se je na-

potil ogrski grof Anton Karolyi s svojo motorno ladjo proti Czernom morju, odhoder je napotaval pri- ti v Bolitiško morje. Provenil je Dunaj in tudi nekaj drugih ruskih rek. So- dej so mu pri Novem Giorgijevem, kjer se isteka reka Bug v Volo, na- plenili ladjo, njega in njegove spre- mljevalce pa zaprli.

* Tovernarja Sailer obsojena. Dne 6. junija lanskega leta je nasta- la v skladišču hrastov Rudolfa in Franca Sailer v Ottakringu eksplo- zija, ki je zahtevala več mladih živ- ljenj. V skladišču so se nahajala va- lika množina celuleida, ki se jako rad uname. Ker sta brata Sailer po- avela premalo paznje svojem sku- ladišču, sta bila obsojena radi pre- greška zoper varnost življenja in si- cer Rudolf Sailer na pet, Franc Sai- ler na štiri mesece težke ječe, oba pa v povračilo 800 K zavarovalnici zo- per nezgode.

Izpred sodišča.

Izpred tujaknjega porotnega sodišča

Tatvina. Pri lesem trgovcu Ernestu Hiengu na Raketu je za de- lavca služil 51letni Matija Stržaj. Moža je pa poštenost minula, kajti v mesecih juliju, avgustu in začetkom septembra t. l. je izmaknil svojem gospodarju iz zaprtega denarnega predala v večkratnih ugrabkih 636 kron 33 v, kar sara priznava. Od tega denarja je dal svoji ženi Mariji 200 kron, da jih naloži v hranilnico, 110 kron 40 v je pa dal, da je za nje ku- pila opravo in perila. Poslovodja Ja- nez Rajt je imel takoj sum na obdol- ženega, ker so mu delavci pravili, da jako potratno živi, kajti nakupil si je obleke, zlatnine, plačal nekaj dolgov in tudi po gostilnah je dobro trošil. Obdolženka Marija Stržaj taji vsako skrivno. Glede denarja pravi, da si ga je prihranila od svoje dote, konč- no pa le priznava, da ga ji je dal mož. Pri hišni preiskavi po orožni- kih je letela k svojem očetu, in ga prosila, naj pove orožnikom, da ji je pred kratkim časom izplačal doto. Orožniki so pri hišni preiskavi našli tudi železno kladivo s črkami M. G., ki je bilo last Matije Gabrenje. O tem kladivu pa pravi Matija Stržaj, da so ga lansko leto pustili pri njem vojaki, kar pa ni res.

Porotniki so spoznali Matijo Stržaja za krivega hudodelstva tatvi- ne in sodišče ga je obsojilo v štiriletno težko ječo. Njegova žena je bi- la oproščena soudeležbe pri tatvini.

Telefonska in brzojavna poročila.

Baron Schwarz poklican na Dunaj radi škofa Jegliča.

Dunaj, 30. novembra. Iz najvero- dostojnejšega vira poročajo, da je vlada poklicala kranjskega deželne- ga predsednika barona Schwarza na Dunaj, da poroča o aferi škofa dr. Antona Jegliča in o kranjskem de- želnem zboru. Kombinacija, da bi bil Schwarz poklican na Dunaj radi imenovanja jugoslovanskega mini- stra, je brez podlage.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 30. novembra. Poslanska zbornica je danes pričela razprav- ljati o treh nujnih predlogih, ki so jih vložili poslanci Durrieh, Kalina in Tomašek. Predlogi se tičejo narod- nostnih manjšinskih šol. Zbornica je malodane prazna. Prihodnja seja bo jutri.

Jan grof Harrach.

Dunaj, 30. novembra. Bolezen grofa Jana Harracha se je preokre- nila na bolje, da se je nadejati, da po- polnoma okreva.

Afera o ciankalijskih pilulah.

Dunaj, 30. novembra. Stotnik- avditor Jaroslav Kunz je danes ano- va zasljal nadporočnika Hofrichterja. Hofrichter vztraja z vso odloč- nostjo pri svoji trditvi, da ni v prav- nobeni zvezi s pošiljateljico ciankali- jevih pilul.

Dunaj, 30. novembra. Današnja »Arbeiter Zeitung« priobčuje inter- view s Hofrichtertovo ženo, ki je se- veda popolnoma prepričana o ne- dolžnosti svojega moža. Med drugim pravi gospa, da je imel njen mož eno uro pred aretacijo pred sabo revol- ver in da bi se bil gotovo ustrelil, ako bi bil kriv; v tem slučaju bi ga sama prosila, da bi tudi njo ustrelil. Hofrichter ni šel po svoji inicijativi na Dunaj, nego na njeno prigovar- janje: prišel je na Dunaj pa se ni ga- nil nikamor in njene družbe. Po za- trditvi gospe je Hofrichter izredno naobrazen in je več študijskega, hrvatskega, bolgarskega in turškega jezika.

Bolgarski poslanik Rizev v Rimu in »Slovenski Narod«.

Bolgrad, 30. novembra. »Politi- ka« je reproducirala izjavo »Sloven- skega Naroda«, v kateri se vedrje vo- svet, da je bolgarski poslanik Rizev v Rimu dejansko govoril napram

placu dopisa iz Boljane o tajnih poga- janjih med Srbijo in Bolgarsko po- anekalji Bosne in Hercegovina. Z ozirom na to izjavo je poslal poslanik Rizev »Politiki« in Rimu to-le bro- jevko: »Nisem mogel govoriti s ni- komur o stvarih, ki niso obstajale. Rizev« (Vrhujub tej izjavi gospoda poslanika vedrjemo v celoti svoje vo- svet, ki smo je priobčili v članku »Tajna pogajanja med Srbijo in Bolgarsko po anekalji Bosne in bo- me v podkropilo svojih trditav na- vadli svojetasno datum razgovora in ima dotična oseba, s katero se je g. Rizev razgovarjal. Opomba uredni- štva.)

»Srbsko planinsko društvo«.

Bolgrad, 30. novembra. Pravkar ustanovljeno »Srbsko planinsko dru- štvo« šteje že nad 300 članov. Odbor se je konstituiral tako - le: I. Žu- jović, naučni minister, predsednik; dr. S. Radovanović, vseučiliški profesor in G. Dimitrijević, podpredsednik; prof. Mile Pavlović in teh. R. Mojsi- lović, tajnika; M. Petrović, bančni uradnik, pa blagajnik.

Smrt cesaričnega brata.

Monakovo, 30. novembra. Danes ponoči ob dveh je umrl vojvoda Te- odor bavarski, brat pokojne avstrijs- ke cesarice Elizabete. Pokojnik je dosegel razmeroma visoko starost 71 let.

Pariški elektriki.

Pariz, 30. novembra. Portugal- ski kralj Manuel je sinoči posetil opero. To priliko so elektriki usluž- benci izrabili, da so izsilili povišanje plač za 25 odstotkov.

Slovenci! Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Izvid g. dr. Božidarja vit. Kogererja, c. kr. primarija

na Dunaju.

Gdu. J. Serravallo

v Trstu.

Z Vašim izdelkom Serravallovim kina-vinom z železom sem imel prav dobre izkušnje in priporočam njegovo rabo v primernih slučajih.

Na Dunaju, 13. oktobra 1907.

Dr. Kogerer.

Gosp. Petrič, le brž domov!!

Mala Pepca je močno prehlajena in mi- lostna gospa so v veliki skrbi. — No, le idite, pridem takoj za Vami. Pa po- čakajte — vzemite vseeno v lekarni ali drogeriji dve škatlici sodenskih mine- ralnih pastilj, pa samo Fayevih prist- nih, čujte? Če je samo prehlajenje, pa ga s pastiljami do jutri odpravimo, če je pa kaj več bode pa sodenice tudi dobro storile, dokler ne pride zdravnik. Skladnica stane K 1.25. — Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko; W. Th. Guntzert, Wien IV/1, Grosse Neugasse 17.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. novembra: Alfred Schwings- haki, kotlar 33 let. K.lovdska ulica 28. V deželni bolnici:

Dne 26. novembra: Matija Krašnja, branjevec 73 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 30. novembra 1909.

Termin.

Pšenica za april 1910 . . . za 50 kg 13-83
Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 11-71
Rž za april 1910 . . . za 50 kg 10-01
Kuruža za maj 1910 . . . za 50 kg 6-68
Oves za april 1910 . . . za 50 kg 7-52

Ekativ.

5 vin. ceneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 2892. Srednji letni tlak 730.4 mm.

datum.	čas op- azovanja	stanje baro- metra v mm	temperat. v °C	Vetrovi	Nebo
29. 2. pop.	736.4	-27	brezvetr.	jasno	
9. zv.	737.1	-55			m. gla
30. 7. zj.	736.1	-70			meglono

Srednja večerajnja temperatura -52°, norm. 07°. Padavina v 24 urah 60 mm.

Za Miklavža in Božič!

Velika zaloga igrač

in drugih lepih daril, lepe, najnovejše igrače in božične darilce po najnižjih cenah priprave

4407

Veronika Henda

Ljubljana, Dunajska cesta.

Zahvala.

Ob tako nenadni, prežalostni iz- gubi našega ljubega, nepozabnega brata in sestra, gospoda

4403

Alfreda Schwingshakla

nam je došlo toliko dokazov odkri- tosnega sožalja, da se čutimo dolžni za to in za daroveno lepe vence ter za obilno spremstvo ob pogrebu vsem ljubim prijateljem in znancem izreči najodkriteljše, najpreserčnejše zahvalo.

V Ljubljani, 29. novembra 1909.

Nekoliko elektromotorjev in dinam

se ceno odda.

Vprašanja na upravnitvo »Slovenski Naroda« pod »Prihranitev toka«.

„Heraus aus Bosnien“

„Das Specificum gegen die Tuberkulose“

Oba spisa 50 vinarjev.

Ivanetizh, Ljubljana, poste restant

Oddajo se

lepi lokal

za prodajalno ali gostilno. Vpraša naj se v upravnitvo »Slove- skega Naroda«.

Knjigovodja

in korespondent, stenograf stroje pisec, več sl.venščine in ne- ščine, z dolgoletnimi izpričevaji, 13

službe.

Ponudbe pod »A. Z.« na upr

»Slov. Naroda«.

Ženitna ponudba

V svrhu žentive iščem gospodično, ki i- veselje le za dom. Nekaj dote bi bilo žel- a ni pogoj.

Le resne ponudbe s polnim naslov sprejema uprav. »Slov. Naroda« pod »Do- do 5. decembra t. l.

Tajnost se garantira z možko e- stno besedo.

Stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami, v novi bi- se odda takoj ali s februarjem. Poizvedbe na Poljanski ces- št. 22 v Ljubljani, pritlicje des- 4399

Kontorist

z večletno prakso, zmožen slovenske in nemškega jezika v govoru in p- savi, kakor tudi nemške stenograf in stroje pisja, želi premoniti služb- Nastop z novim leom.

Ponudbe pod »T. 105« na upr

»Slov. Naroda«.

Zaupno mesto.

Kot

blagajnika

sprejme večje podjetje s 1. januar- jem 1910 bolj odraslega moškega.

Zahteva se zanesljivost v vsake- oziru, biti mora dober računar in po- ložiti primerno varščino.

Ponudbe pod »zaupno mesto- na uprav. »Slov. Naroda«.

Slov. tvrdke v Ljubljani.

Čevljarne:
„Združeni čevljarji“
trgovina s čevlji za gospode, dame in otroke,
Wolfsove ulice šte. 14.

Gostilne in restavracije:
Avguštin Zajec
restavracija,
Sodnijske ulice šte. 6.

Galanterijsko blago:
A. Skulj
trgovina s papirjem,
Poljanska cesta šte. 12.

Knjigarne:
Narodna knjigarna
Zeloga papirja, šolskih in drugih knjig
Ljubljana, Prešernova ulica šte. 7.

Ivan Vrečko
trgovina s papirjem in galant. blagom,
Sv. Petra cesta šte. 31.

Knjigoveznice:
Knjigoveznica
Katol. tiskovnega društva
Kopitarjeve ulice, II. nadstropje.

Lekarne:
M. Ph. Josip Čizmar
lekarna „pri Zlatem orlu“,
Jurčičev trg.

Lekarna Leustek
„pri Mariji pomagaj“,
Besljeva cesta, (poleg jubilejn. mosta).

Lekarna Trnkoczy
Ljubljana
Mestni trg (poleg rotorža).

Manufakturno blago:
Janko Češnik
„pri Češniku“
trgovina s manufakturnim blagom
Stritarjeve ulice Ljubljana Lingarjeve ulice.

J. Kostevc
modna trgovina, Ljubljana, Sv. Petra
cesta šte. 4.

Lenasi & Gerkman
trgovina s sušenim blagom,
Švitarjeve (Spitalske) ulice.

J. Lozar
manufakturna trgovina
Mestni trg šte. 7.

A. & E. Skaberne
trgovina s manufakturnim blagom
na debelo in drobno,
Mestni trg šte. 10.

Franc Ksav. Souvan
manufakturna trgovina na debelo,
Francovo nabrežje.

Franc Ksav. Souvan
manufakturni trgovini na drobno,
Mestni trg, nasproti mest. magistratu.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na drobno,
Mestni trg 22, stara Souvanova hiša.

Franc Souvan, sin
manufakturna trgovina na debelo,
Mestni trg šte. 23.

Modno in mešano blago:
Matej Orehek
trgovina s mešanim blagom,
zaloga modernih oblek,
Kolodvorske ulice šte. 26.

Josipina Podkrajšek
modna trgovina,
Jurčičev trg.

A. Šinkovic dediči
modna trgovina,
Mestni trg šte. 19.

Katinka Widmayer
trgovina s vsakovrstnim blagom za otroke
dame in gospode, pri „Solcu“ za vodo.

Perilo:
Marija Alešovec
perilo za gospode in dame, opreme,
učilišče za šivanje perila,
Poljanska cesta šte. 22.

Posojilnice:
Kmetska posojilnica
Ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge
in daje posojila, Dunajska cesta šte. 17.

Obrtno pomožno društvo
r. z. o. z. Kongresni trg 4.
sprejema materialne vloge in daje posojila.

Sladničarne:
Jakob Zalaznik
sladničarna, kavarna in pekarija,
Stari trg št. 21.

Specerijsko blago:
Josip Boltar
trgovina s mešanim blagom,
Florijanske ulice št. 17.

Urarji in zlatarji:
Milko Krapeš
urar in trgovec s zlatino in srebrnino
Ljubljana, Jurčičev trg št. 8.

Usnje:
Josip Seunig
zaloga vsakovrstnega usnja in čevljarških
potrebščin na debelo in drobno,
Prešernove ulice.

Vezenine itd.:
Toni Jager
trgovina ročnih del
Židovske ulice šte. 5.

F. Meršol
trgovina s drobnim in modnim blagom,
vezenine, ročna dela, predtiskarija.
Mestni trg šte. 18.

Vrtnarji:
Anton Bajec
ovetlični salon pod Trančo,
vrtarija Karlovska cesta št. 2.

Zastopstva:
Jakob Bončar
lastnik valjčnega mlina v Domžalah.
Vegove ulice šte. 6.

Jakob Bončar
lastnik valjčnega mlina v Domžalah.
Vegove ulice šte. 6.

Železninske trgovine:
Valentin Golob
trgovina s železnino in kuhinjskimi
predmeti, Mestni trg šte. 10.

Ključavničarji:
Jos. Rebek
ključavničarski mojster,
Francovo nabrežje šte. 9.

Slikarji:
Filip Pristou
slikar specialno le za napisne in grbe
Prešernove ulice št. 50.

Razne tvrdke:
Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna in trgovina konopnine,
Sv. Petra cesta št. 33.

M. Drenik Kongresni trg
sokolske potrebšchine, izdelovanje in vezenje
zastav, kakon vsakovrstne druge vezenine itd.

M. Franzl
mehanično pletenje na stroj,
Privoz šte. 10.

Brata Hlavka
izdelovalci kirurških in otrobičnih
predmetov in bandaž, Prešernove ulice.

G. F. Jurásek
uglaševalco glasovirjev,
Sv. Petra cesta šte. 62 a1.

Fran Kollmann
zaloga porcelana in steklenine
Mestni trg.

Lavrenčič & Domicelj
nasl. Karel Meglič
žitna trgovina, Dunajska cesta št. 32.

Fr. Ševčik
puškar in trgovec s orožjem,
Židovske ulice šte. 8.

Josip Škerlj
spedijsko podjetje
Dunajska cest št. 29.

Jos. Škerlj
prevoz pohištva,
Dunajska cesta šte. 29.

Josip Vidmar
zaloga delnikov in solčnikov
Pred škofijo št. 19 Prešernove ulice št. 4
Stari trg št. 4.

Fr. Parkelj
plakater, reklamno podjetje in snajenje sta-
novanj in okenj,
Selenburgova ulica št. 6.

Prva jugoslovanska tiskarna d.o.o.
Josip Košmeri
Ljubljana, proroča svoje izborne in drože
(kvas).

Miklavževa in božična prodaja! A. LUKIČ, Pred Škofijo 19.

Odvetnik 4406

dr. Ivan Tavčar

se je preselil
v prejšnjo dr. Hribarjevo pisarno
v Sodno ulico št. 2.

Zelo važno za trgovec in obrtnike!

Ker imam še precejšno zalogo

reklamnih koledarjev

za leto 1910

in je sedajskrajni čas, da vsakdo nabavi, ker bode gotovo v
najkrajšem času zaloga posla in se Vam tukaj nudi zelo
ugodna prilika, zahtevajte vzorce, katere radevolje po-
šiljam na ogled. — Z veselo spoštovanjem

Fr. Iglič, Ljubljana,

Mestni trg št. 11. 3913

Cene brez konkurence!

Na debelo in drobno!

Dr. Dralleja 4249

vijolična malatina

Sok iz glicerina in medu. Pušica K — 80 in K 150.

Se ne masti!

Idealno negovalo za kožo čudovitega učinka. Pomaga
tako in napravi kožo žametnomehko. Snažno in prak-
tično v porabi.

Proti hrapavim in razpokanim rokam!

Dobiva se povsod. **Tvorniška zaloga:** Dobiva se povsod.

M. Hoffmann & Ko., Dečín na L.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izveleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1909.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.)

7-03 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Celovec.

7-25 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

8-26 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

11-40 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Celovec.

1-23 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

2-28 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Celovec.

3-23 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Celovec, Prago, Draždane, Berlin.

7-40 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

10-08 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbič, Beljak, juž. žel., Gorico, dr. žel., Trst, c. kr. dr. žel., Beljak (čez Področico), Prago, Draždane, Berlin.

Odhod iz Ljubljane (državne železnice):

7-21 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

8-06 popoldne: Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer: Osebn. vlak v Kamnik.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

V Spodnji Šiški sta naprodaj
2 lepi hiši

Naslov pove upravništvo »Sloven-
skega Naroda«. 4192

Trgovski vajenec

star 14 do 16 let, s primerno izob-
razbo, se sprejme takoj v trgovino
z mešanim blagom J. Preinar, trgo-
vec na Bledu. 4302

Proda se
hiša na Bledu

Hiša je popolnoma nova s 4 so-
bami, kuhinjo, jedilno shrambo
in kletjo. Pripravna je posebno za
obrtnike. 4322

Naslov v uprav. »Slov. Narod«. 4322

Išče se
prodajalka

v trgovino z mešanim blagom, stara
od 25 let naprej. Znati mora slovensko
in nemško. 4390

Pisma naj se pošiljajo na upravništvo
»Slov. Naroda« pod »prodajalka«.

V Krminu na Goriškem ob glavni
cesti se prodaja

4350

enonadstropna hiša

v kateri je dobro ideoča gostilna. Pri
hiši je njiva, veliko dvorišče in pro-
storna klet, ki bi bila pripravna za
zalogo vina ali piva. Odpre se lahko
tudi kaka druga trgovina, ki bi brez
dvoma dobro nesla Slovenci, ne za-
mudite te prilike!

Pojasnita za prodajo daje Janko
Garvas, nadučitelj na slovenski šoli
v Krminu.

Vsak 3829

četrtek

in vsako

nedeljo

vso noč odprta

renovirana kavarna „Merkur“

Najljudneje se priporočata
Viktor in Marija Izlakar.

Redka prilika za nakup!

P. n.

Pod ugodnimi pogoji sem pooblaš-
čen, da vso tvorniško zalogo nastopnih
serij prodam samo po povzetju ali če
se pošlje denar naprej. Vzorci se ne
oddajo, pač pa se neugajajoče vzame
nazaj. — Kupon 30—35 m obsega:
110 cm široko damsko blago »Pepita«
(najmanj 5 metrov dolgo), čefir, flanela,
barhent za spodnjo obleko, oksford,
kanafas, tkanine »oblastveno varovane«,
potiskani čefirji. — **Ves kupon stane**
13 K. — Zepni robci od K — 60 do
10 K tučat beli ali barvasti. Platnene
brisače od K 450 do K 10 — tučat.
Garniture od 5 K do 10 K. 4372

Oton Bekera, c. kr. finančno
straže nadpreglednik v p. Tvor-
niška zaloga št. V. Nachod, Češko.

Sukna 3219

In modno
blago za obleke

priporočata firma

Karel Kocian

tvornica za sukno
v Humpolcu
na Češkem.

Vzorci brezplačno.

Kupujte in zahtevajte edino to

Ciril in Metodov čaj

v zavrtkih po 10, 20, 30, 50 in 70 vin. 2001

ki se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Dobiva se povsod. Dobiva se povsod.

Glavna zaloge pri Prvi slov. zalogi čaja in ruma na dobole v Ljubljani, Rožna ulica šte. 41.

Prevzetje gostilne.

Vijudno naznanjam, da sem prevzel — ker gostilna pri Cenkarju ne obstoji več

gostilno v bivši meščanski vojašnici
ob Graščiči, Cerkveno ulico 21 (preje Mihelič)

kjer bodem točila dobra naravna vina in vedno sveže pivo. Izvirna kuhinja na razpolago.

Zahvaljujem se za prijazno podporo „pri Cenkarju“ in se priporočam za naklonjenost tudi na sedanjem novem mestu. Z odličnim spoštovanjem

4358 **Roza Krivic, gostilničarka.**

Št. 36.393 4357

Razglas.

V smislu § 37 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so proračuni o dohodkih za leto 1910:

1. mestnega zaklada;	6. mestnega loterijskega zaklada;
2. mestnega ubožnega zaklada;	7. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posejila;
3. zaklada meščanske imovine;	8. mestnega vodovoda in
4. ustanovnega zaklada;	9. mestne klavnice
5. mestne elektrarne;	

sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem književodstvu štirinajst dni, in sicer:

od 27. novembra do 10. decembra 1909

na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 25. novembra 1909.

Županov namestnik: **Vončina I. r.**

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu in gg. gostilničarjem vijudno naznanjam, da sem otvoril

trgovino z vinom na debelo

v Spodnji Šiški na Celovški cesti šte. 117 (poleg hotela „Vega“).

Dobijo se: belo istrjansko vino, muškatelec, črni teran ter sploh več vrst dobrega in pristnega vina. — Cene zelo nizke, poštebna točna. — Vijudno se priporoča

4366 **Franc Milanović, trgovec z vinom v Spod. Šiški.**

Št. 36.537. 4368

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja s tem, da se bode s sklepom občinskega sveta z dne 19. junija 1909 novo ustanovljena

mestna zastavljalnica

v Prečni ulici 2 otvorila 1. decembra 1909.

V zastavo se sprejemajo:

- a) zlatina, srebrnina, dragi kamni, kovine, obleka, perilo in druge;
b) oni javni vrednostni papirji, ki imajo pupilarno varnost v smislu zakona.

Obrestna mera posojil

na dragocenosti znaša ta čas	10 odstotkov na leto,
na elekto, obleko, perilo	8 " " "
na vrednostne papirje	6 " " "

Uradni dnevi za stranke so:

ponedeljek, torek, petek in sobota
od 8. do 12. dopoldne.

Pravila, poslovnik in dražbeni red mestne zastavljalnice se dobiva v aradnih prostorih.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 24. novembra 1909.

Župan: **Ivan Hribar I. r.**

Laški kurzi.

Podpisani ima še nekaj ur med dnevom in pa ponedeljek ter četrtek svečer od 7. do 9. na razpolago.

Informacije se dube vsaki čas v restavraciji g. Zajca v Šodnijski ulici.

4383 **A. Šibenik.**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dolniška glavica K 2.000.000. Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fond 350.000 kron.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih 4 1/2 % obrestuje od dne vloge po čistih

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Resna ženitna ponudba!

Valed pomanjkanja svenja se želi sposasti s resnim namenom ženitve ugleden, 26 let star mladenič, dostojne zunanosti s samostojno v mestu dobro vpeljeno višje vrste obrtjo, s pridno, izobraženo gospico staro od 18—26 let, ki bi imela veselje d. prometa, ter primeroma 30000 kron premoženja.

Resne ponudbe s sliko, ki se vrne, naj se blagovoljno poslati do 10. decembra 1909 pod šfro „Oskar 910“ na upravnštvo »Slov. Naroda«. 4361

Ivan Bizovičar

umetni in trg. vrtnar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16

se priporoča za nasaditev vrtev, parkov in balkonov. — Velika izbira cvetočih in listnatih rastlin, vrtnic, prezimljivih cvetlic (perene), krasna cvetlična grmovja, konifere, cvetlice za okna in balkone.

Izvršuje šopke, vence in buketi za razne prilike.

Belo umetniško okusno in po solidnih cenah. 1542

Trgovina s cveticami itd.

Naročila na doželo hitro in vestno.

Pristni kranjski lanenooljniati firnež

Oljnate barve

v posodah po 1/2, 1 kg kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Čaki

pristni angleški za vozove, za pohišiva in za pode.

Steklarski klej

(ali) priznane in strokovno preizkušene najboljši.

Karbolinej

prve vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

INDRA-TEA

najboljši in najfinejši čaj.

3773

Za zimsko sezono: A. Kunc

Ljubljana
Dvorski trg št. 3.

Podružnica: Jesenice, Gorenjsko.

fini izdelane suknje, kratki in dolgi kožuhi, moderne obleke od 24 K naprej, angleške obleke lastn. izdelka, posamezne hlače, fini deški plašči, krasni kostumi za dečke v velikanski izbiri.

Stalne, na vsakem predmetu označene cene. Velikanska zaloga blaga za naročila po meri.

St. 8961/V. u. 4387

Poziv

vojaški taksi zavezanim osebam, naj se zglase.

Po zakonu z dne 10. februarja 1907 l. (drž. zak. št. 30) se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe dotlej, da prestane njihova dolžnost vojaške takse, zglasiti vsako leto v mescu januarju na tisti občini, v kateri imajo od 1. dne januarja t. l. svoje bivališče.

Oprostitev osebnih dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pričakuje ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1200 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje dolžnosti zglasiti se.

Zglašiti se je moralo ali pismeno ali ustno.

Pismene zglasitve se morajo opraviti tako, da se vpošljeta občini dva v vseh razpredelkih z različno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca. Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri mestnem vojaškem uradu v „Mestnem domu“, I. nadstropje. Zglasila se vpošiljajo v krajje vseh in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštine prosto.

Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko, zloženi in naslovljeni, oddajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek.

Ustne zglasitve vpisuje občina v oba zglasilna obrazca.

Zglasitve, ki se podajo po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornost za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti.

Zglasilnim zavezancem, ki predpisane zglasitve ne podajo pravočasno ali ki jo podajo v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži do 50 K denarne kazni. Vojaški taksi zavezane osebe, ki v svojih zglasilih vedoma kaj zamolče ali se zakrivijo neresničnih napovedi, zapadejo, ako dejanje ne usnuje učina kaznjivega dejanja, ki se naj kaznuje po občem kazenskem zakonu — denarnim kaznim do 500 K, če so dane posebne obtežilne okoliščine, do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremene v zaporne kazni, ako se ne dajo izterjati.

Vrhu tega je tedaj, če se zglasitev ni podala pravočasno ali če se je podala nepopolno, poltičnemu oblastvu dano na voljo na podstavi znanih podatkov ali pa takih, ki se poizvedo uradoma, brez obotavljanja prirediti vojaško takso.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 24. novembra 1909.

Župan: **Ivan Hribar.**

Na najvišje povelje Njegovega ces. in kr. Apostol. Veličanstva

XXVil. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji oblastveno dovoljena, obsega 18.386 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 514.800 K.

Glavni dobitek 200.000 kron.

Žrebanje bo nepreklicno 16. decembra 1909.

Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zolamtsstrasse 7, v loterijah, trafikah pri davčnih, poštinih, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti za kupce srečk zastoj.

Srečke se pošljejo poštine prosto.

C. kr. loterijsko-dobitarsko ravnanstveno (oddelek drž. loterij).

4128